

tunc in p[er]g[ame]na 92. p[er]c[us]s[us] xba indigne h[ab]it
 nez n[on] v[er]o p[er]iclit[us] in. 20. 8. sa y[er]u[sa]l[em]
 e[st] in d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m
 p[er] t[em]p[or]e al[ia] b[er]n[ard]e q[ui] n[on] s[un]t in. l. 1. 8. q[ui]
 milendi. d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m

b C. l. fi. Ad
de q. cessante
cā ad cautela
ordinatū nō
cessat, puidē
la simplici
ter ordinata.
ff. de rescindē
da v. l. fin. §.
ultimo.

¶ Exultabit
 Notia illa
 da indignatio
 ne & importu
 re primario
 ne beneficii
 ¶ vide text. v.
 bo indignatio
 ne nifi nunti
 us in l.ij. C.
 p. bono. sub
 talib. x. Cide
 bal. post. Pe.
 in auc. statui
 m. C. d. epif.
 ¶ cleri. vbi in
 casu illo que
 incurret in di
 gnatione in
 priuilegiis. ¶ Bal.
 epofit quod
 pofit extra or
 diem non p
 uatur iurifdi
 ctione allegat
 gñe in auc.
 de quetto. §.
 in auc. et nifi
 l. iudic. §. j. in
 auc. de man.
 pñci. §. hec
 Bar. in extra
 vagati. q. fine
 rebel. dicit q
 uita verba in
 portat qd no
 erit gratifolu
 pñcipis. vide
 hic moderat
 nos.

d. Melior
 tex. Uide gl.
 r. ibi bal. in. l.
 si quis id. §.
 serui. ff. de iu-
 risdi. om. iu.
 r. Bal. in. l. i.
 C. que sit lon-
 ga consuetu.

ficc' amittendi.

si quis virginem. ff. de rescin. vendi. l. fundus qui luctu tici.
 Deinde nota tex. q. qui nō obseruat fidē cōventionis priuā
 dus est eius emolumentū cōcor. ff. loca. l. quero. §. inter loca
 torem. z. ff. de rescin. ven. l. b. fi. Deinde nota. tex. q. in potenti
 excusat. d. q. q. non potest soluere nō est peritius: et de offi.
 deleg. c. p. z. g. Ita licet sit peritius quod ad actum non est
 peritius quod ad reatum: quod est nota. Nam inopia quē
 dam exceptionem prestat. vt. no. ff. de pcura. l. titicus. C. Itē
 nota tex. q. delator indignationem domini nō euitabit: ad
 id qd dī in litteris apostolicis alioquin inquit indigna
 tionē beatorū apostolorū se nouerint incursumus q. ista vba
 cōmānt priuatiōem beneficiorū ecclesiasticorum: quod
 est menti tenendum. C. Deinde nota tex. q. in penalibus p
 ceditur de similibus ad similia z. maiora qz potius auerūdi
 ratio legis vel consuetudinis q̄ grammatica verborū. Et
 dicit Barto. q. hoc est verum vbiqz statuto inest ratio na
 turalis vel ciuilis de verborum oblig. l. eadem. §. caro. per
 eum. z. ff. vi. poss. l. per eundem. z. C. de interd. l. i. per gl.
 z. docto. Nota bene hunc tex. q. non est melior tex. d. in iure
 q. in penalibus statutis z. consuetudinibus procedat de
 similibus ad similia. de hoc no. C. de fur. l. si q. seruo. Itē
 tamen doctrina non habet locum quando pene imponun
 tur habito respectu ad priuilegium alicuius persone: qz tūc
 nulla potest fieri extētio de similibus personis ad similes
 nec de casibus ad casus. Ita est glosa ordinaria singula
 ris insti. de actio. §. item mixta est actio contra eos: que inc
 pit si in iudicio. quam glo. tene meit. C. In glo. magna ibi
 fideiussit. Nota q. ille qui fideiuit causa criminali pro eo
 qui desert dominum tanquāz ingratus remouetur a feude
 Siu autem ista delatio multis modis. scilicet accusan
 do denunciando. promouendo inquisitiones: sed accusator
 debet dare fideiussorem denunciator non. vt qz illud quod
 denunciatur est ex officio publico z. necessarium. sed certe mou
 tur idem sicut dicimus in iure qui se debet inscribere z. si
 deriussorem dare. vt. C. qui accu. non pos. l. i. z. l. qui crim
 i. C. de his quibus vt indig. l. polla. ff. ad iurp. l. accusator
 §. nunciatores. Hos tamen videmus q. iudici qui denun
 ciant maleficia non satisfaciunt qz officium eorūz consistit solē
 in referendo non assumendo in se necessitate probandi. B
 officio istorū tractat Barto. ff. de custodi. reo. l. diuus. Zi
 cipio denunciatores secundus q. accipit ius ciuile. Sz ius
 canonicum loquitur denunciatoze ad alium finem. vt extra
 de iudi. c. nouit. z. c. super his extra de accusato. z. ca. quali
 ter z. quando et. ij. extra eodem titu. de accus. C. In eadem
 glo. ibi non coactis. ista glo. potest allegari in argumen. q.
 valeat victum reccis nō citati dum tamē testis alias sit id
 neus vt nota. ff. de his quibus vt indig. l. post legatum. §.
 his vero: quod verum est dum tamen iuret partibus prese
 tibus vel altera absente solemniter tamen requisita. qz null
 iure cauetur qz citatio testis sit de substantia. z. eoipso q. iu
 dex desert ei iuramentum. vñ cum monere super veritate z
 cenda que monitio vim citationis habet vt notatur. C. qū
 z qū iudex. l. cessante. dic de hoc vt dixi. C. de episcopis z. cl
 ri. l. presbyteri. C. Ad qd querit big glo. vtz vassallo qui det
 lilitate penitere antesententiam z. dicit q. si ideo penitet a
 te sententiam quia probare non potuit: cum tamen fecer
 quicquid potuit vt probaret non parciuit sibi: alias si r
 integra restitit sibi ignoscitur. Dicit Jacobus de are. C. o
 tranfractioni. l. si quis maior. quod in pena legali parciunt
 secus in conuentionali. Sed Accursi. insti. de actio. §. in
 mixta est actio contra eos. videtur dicere q. in istis delictis
 que committuntur in processibus carūm habet locum pen
 tentia: est tex. C. de iurisdicōne om. iu. l. in criminal. qui vt
 des imponere penam z. ei qui solummodo vocatū alique
 ad causam. ad idē. C. qui accu. non pos. l. penultima. z. l. f.
 C. de dila. l. i. lib. x. Sed distigui potest an iustas causas
 habuit deferendi: z. tunc potest penitere. an non tunc secū
 vt. ff. de iudi. l. destitisse. C. Iustā tamen causam habere no
 mo videtur

mo videtur nisi qui hoc probat. vt. C. de calumni. l. nostris.
Bicunt tamen quidam qd sufficit probare per vnum testes
idoneum de veritate non de circumstantijs. C. Sed Jo. an.
dicit hoc esse arbitrarij. Et adde quod not. C. de his qui.
vt indig. l. polla. per Accur. Nunc generaliter quero an ad
mittatur penitentia z hec questio diuiditur in duas partes.
Nam quandoque quis vult penitere ad euitionem dñi.
quandoque ad consequutionem beneficij: exemplum de
vtroq; dicit statum qd consenti maleficijs remittat quar
ta pars pene: sed neganti augetur tertia pars pone. Abo
do quidam confessus fuit: postea negauit vel e contra: pri
mo negauit z postea confessus est queritur quid iuris. Sz
ad euidenciam premittendum est qd negatio triplex esse po
test: scilicet de substantia delicti: vt quia negat factus de qua
litate delicti: vt qd negat qualitatem loci vel temporis z de q
litate animi: vt quia negat dolum: z dicit se fecisse ad sui de
fensionem. Item aliquando negat in figura iudicij: aliquā
do extra iudicium: vel coram iudice non contestando litem
vel non oblatio libello. Bico ergo qd statutum debet intelli
gi de negatione que fit lite contesta. quando proceditur per
accusationem vel quasi contestando quando proceditur per
inquisitionem. argum. ff. de verbo. signific. l. bone. §. hoc
sermone. z. ff. de condit. z demonstra. l. hec conditio in prin
ci. Vel melius dic qd cum tractemus de pena augenda ra
tione negationis intelligimus de ea negatione in qua per
seuerat. Sed si non perseuerat in ea sed confitetur nondus
liquidato negotio per probationes testium tunc vitat dam
num quod ex negatione emergebat: vt not. in. d. §. itez mix
ta in finit. de act. z. C. de his qui. vt indig. l. alia causa: ta
men per istam confessionem non consequitur beneficijs cō
suetudinis: quia primo negando illi beneficio tacite videtur re
nunciassse: vt. ff. de fideiuss. l. si dubitetur: facit ad predicta
C. de non nu. pecu. auc. contra qui propriam: z in auct. de
trien. z se. §. penult. col. iij. z. C. de iure do. impe. l. ij. z. C. de si
deicomissi. l. questionem: vt propter negationes quis perdit
iuris communis opulationem. Sed dubitatur quid iu
ris si negans cōfessus est in tormentis: z perseuerauerit
in confessione respondeo non cōsequitur premium consuetis.
argum. ff. ad tertullia. l. ij. §. si mater. Sed certe nec incur
rit penam negantis quia in negatione non perseuerauit.
C. Sed pone qd confitetur facium: sed negat qualitatem.
Respondeo aut negatio qualitatis habet alterare: plus et
minus tunc respectu qualitatis ipsum habeo pro negante
sed respectu sortis. vt ita dicam siue facti habeo pro confi
tente ita qd propotionaliter pena accedat qualitati. z de
dar sorti. licet alibi ista consideratio reprobetur. ff. de eo qd
certo loc. l. si. Aut alteratio nō est fm plus z minus: sed est
exclusio totius pene: z tunc in totum habetur pro negante
argu. ff. de adul. l. denunciat. §. quid tamen: z. ff. vi bon.
rap. l. pretor. §. docere. z quod non. C. de proba. l. ij. per Ja
co. de are. z l. y. z per Bar. ff. de iurciura. l. cum qui in p
ybi oio vide. Sentit ipse in ista materia vnam cōclusionem
q vbiq; agens inuitur responsioni aduersarij sicut assu
mit eam pro se ad probandum ita debet assumere eam con
tra se ad statui beneficium indulgendum: argu. dicte. l. cum
qui ratione in littera: quod etiam est satis rationabile.
C. Quero vtrum in causa appellationis habet locum peni
tentia. Pl. tangit in. l. si cum excep. §. hec autem actio. ff. qd
me. cau. l. i. in prin. ff. de ac. emp. z vtrobiq; sentit qd in cau
sa appellationis possit purgari culpa vssus ad sententia. Sal
lit quod non. ff. de appell. l. si creditor. §. iussus. A multa plu
ra alia satis bona dicuntur in hac glo. magna que bene no
tabilis. Adde dicunt quidam qd in delictis inominatis lo
cum habet penitentia: secus in nominatis. Sed tunc qd in
delictis que pendunt ex cōditione potestatis habet locum
penitentia antequam sint consummata: sed postea non siue
sint nominata siue inominata vt crimen stellationis nisi cō

boc edicto. S. si quis alienauerit. Ibi tamen gloss. loquitur aliter qz dicit qd in delictis extraordi. penitentia bz locum si ius aduersarij non est factus deterius: alias secus dic vt. ff. de furt. l. qui ea miente.
b **Deniqz.** Reuertitur hic si vassallus commiserit cau-
deuenire ad dominum an ad successores; vassalli. Responde-
turdistinguendo: aut vassallus delinquit in dominum z tunc
reuertitur ad dominum vt habeat hanc ius iniurie vltione.
Aut peccat in alium vt quia fratrem occidit: vel paricidium
commisit tunc non ad dominum sed ad proximos pertinet.
Si autem vassallus feudum alienauit contra constitutiones
Votha. quia dominum contemneret videtur feudum amit-
tit z ad dominum reuertitur hoc dicit. **U L T I O N E A D.**
Voth. regulam qd vbiqz dominus principaliter offendit
tur per reatum vassalli ibi ad dominum feudum reuertitur: vt
habeat hanc saltem sue iniurie vltionem: quasi dicat hoc mo-
do de iniuria satisfiit ipsi domino: alibi appellatur satisfacto
quelibet sufficiens vindicta vt verbum: vt. ff. de iniurijs.
l. sed si vnus. S. si ante iudicem. Et no. qd isto casu dominus
preferat agnatis fm Jac. de bel. Ego puto considerandū
tenorem inuestiure. Nam si feudum est concessus generi ad
dominum reuertitur solum ius delinquentis: non ius reli-
quorum qd ex propria persona habent quodaz ordine mor-
talitatis nō per viam hereditatis: vt. ff. de interdic. z re. l.
ij. z maxime quando regalia sunt concessa in feudum: qz ab-
surdum est qd ea dependeat ab hereditario corpore: cum sint
nobiliora z potiora z ad ea admittitur filij z agnati iure ge-
niturę bñificio domini exparte forma inuestiure: a cuius te-
nore nō est recedendum: vt in. c. i. de duo. fra. a cap. inuesti.
Alij dicunt indistincte qd iste est rigor feudoz qd si marchio
pmitteret delictum contra dñm suum: puta contra reges qd
marchia ad regem liberę reuerit exclusis filijs z agnatis.
Nam hoc tacite inest inuestiure: ergo p expresseo d3 habe-
ri: vt. ff. l. i. c. i. p. l. cum qd z. ff. de edil. edic. l. qd si nolit. S. qz
assidua. Prima pars obtineret de iure cō. Secunda obui-
neret de iure pñctudinario h̄ scripto. vt. s. dixi in alia glo.
c **TPARZLZBJJ.** Voth. regulam qd ois paricida ē pri-
uandus feudo. Est autem paricida siue secuta sit mors: si-
ue tractata: z in tractatu persuerat licet deo reuelante non
fuerit cōsumatum: vt. ff. ad. l. pōpo. de paricidijs. l. si sciēte.
d Nam horribiliū reuelator est deus qd protegit genus hu-
manum vt dixit tex. in autentico sed nungd. Dicitur par-
cida ille qui nō procurat mortem sed malam captionem: pu-
ta carcerem fratris sui: puta vassallus fecit capi fratrem suū
z poni in carcere tyrannico mō sicut quidam faciunt: vnde
dñs vult eum priuare feudo. Rñdeo z si non proprie istud
diceretur paricidium tñ qd est de similibus ad similia proce-
dendū puto. n. priuari posse feudo maxime si captus sit va-
sallus: qz iniuriāz atrocem facit dño qui vassallum suum de-
trudit in carcere propter quod etiam dño suo nomine com-
peit actio vt notat Inno. extra de ap. dilecti. **CL** Et no. h̄ qd
si vassallus occidit fratrem propriū d3 priuari feudo: qz ē
paricida. Ille autem qui interfecit fratrem dñi sui si quidē
inter eos oēs sint iuralsanguinis: idem. Si autem dñis om-
nino extraneus dicunt qdam qd nō priuatur feudo qd dicit
vt no. j. de eo qui interfec. fra. do. sui. c. i. **CL** Item not. qd in
istis casibus feudū non reuertit ad dñm: sed ad proximos
agnatos qd dicit: vt. j. si vassal. seu. pñue. c. v. de c. vassalli.
CL Et no. qd iste ver. z precedēs aperte loquūt in feudo pa-
terno fm gl. Jac. de bel. z Be. de cerr. Et vide qd not. sup̄a
in prima rubrica huius libri. S. cum vero corradus. **LD** **HA**
TEA **HAERE** **HA** **BE** **HA**. Votha qd ille qui alie-
nat non requisito dño despiciat dñm: z ideo ratione contem-
ptus perdit feudum. Sed an ipso iure vel per sniam. dic qd
e speciale in alienatione quod ipso iure qd notat Inno. c. ex-
tra de feu. c. ex parte. Sed ista littera cōtrariū innuit duz di-
cit carituum quod futuram penam significat: vt not. C. de

a C Rōnabi
le. adde q̄ cū
p̄fesso agitur
benignus q̄
nō deest non
oz. ff. de le. i. l.
si domus. §.
q̄ cōstet. La
ro. ii. t̄ sangu
is meret̄ pre
rogatiuam.

b **E**a men
te. **E**x not. q
q assumit i se
pcessum nō
tenet euz pfe
qui si nō sua i
terest: vt. **C. d**
his q. vt idig.
l. minoribus.

c. E Parici-
da. Uide q̄ di-
xi in rubri. de
parē. q̄ fil. oc-
cide, an. bar.

a Deu. vi.
del. si er fal
fis. C de traf.
vbi crime fal
si reuelat dic
tibai. q. v.
reuelabit v
ter. in auc.
test. q. 7 l. 3
o. non pati
te hmoi oc
cullu. Curi
illud. Curi
fratris tui el
mat ad me
terra iura il
lud scelus l
ista loquetu
anis apd el
p. vide bal.
c. venies d
sti. el. 1. An
barba.

eT Jun. Jc
voluit host
c. i. §. si cu3
lia qbus m
feu. amitt. v
sūt qri. A
Barba.

sacrosanc. ecclesi. l. iubemus. §. iconomus et de iurif. om. in di. l. in criminali. Item no. q. iste tex. dat materiam de linquendi quia vasallus qui volit fraudare agnatis vendit feudum et sic reuertetur ad dominum exclusis agnatis quibusque et cuiusque gradus quod est iniquissimum: ut ff. de iur. et fac. ign. l. iniquissimum. Sed alias super hoc dedit remedium et nunc addo q. filij etiam agnati pro eorum interesse possunt se opponere ne tradatur possessio: et super hoc etiam requirere dominum feudi q. prohibeat emptorem in possessionem ingredi. Item potest prohibere vasallum ne tradat. de contrahen. emptio. l. si quis sciens de rei vendi. l. si fundum. ff. de leg. prestan. l. virilis. §. si adierit. ff. de le. commif. l. si ff. ad trebellian. l. heres: cum alias dominus est in dolo. et de dolo suo non debet iuari sed puniri q. peccat in fidelem suum si non impedit. Impedit ergo traditione possessionis feudum non perditur ut legitur et not. per Dy. et alios de verbo. significat. l. alienatum quam septu. allegauit. et ff. de sta. lib. l. iij. §. denique: et ff. de condit. ob causam. l. dedit. §. si. C. Sed pone pater ita dicit vendit tibi castrum quod habeo in feudum a domino principe. Aliaque salvo iure domini principis et filiorum et agnatorum meorum: et procedit ad traditionem sub hac forma: nunquid h. verba aliquid reuertunt: et est argu. hic quod non: quia cum non sit denunciatum domino clam fieri videtur et per consequens dominus contemni videtur. Item quia in preiudicialibus non iuuat protestatio. sed si adicit h. verba nec aliter nec alio modo: quia tunc nihil videtur actum forte non perderet feudum: nam constat q. non intendit alienare: nisi possit cum hac clausula salvo et non aliter iuxta nota. in si mili. C. de excep. l. si quidem: et ff. famil. hercif. l. item labeo. §. i. et arg. ff. de manumiss. testam. l. si quis locuplex. C. Et nota. q. Jaco. de bellui. ponit hic talem distinctionem cum queritur: an perueniat feudum ad agnatos: aut peccat vasallus delinquendo: aut alienando. Primo casu: aut id minimum et reuertitur in dominum omnibus alijs exclusis etiam agnatis: ut in §. denique in principio. Aut peccat in alium: et tunc peruenit ad agnatos non ad filium vel ad dominum: ut in §. denique secundo responsor. et j. titu. l. §. si vasallus. Secundo casu aut alienat legitime tunc peruenit ad filios si super sint. vel ad agnatos si filij non super sint. ut supra de success. feud. §. i. cum simi. Si vero illegitime alienauit tunc peruenit ad agnatos non ad filios et si filij super sint agnati etiam viuo alienante reuocant: sed non extantibus filijs tunc reuocant post mortem: ut j. si de feu. fue. controuersia. c. titulus. Predicta vera nisi agnati consenserint vel anno tacuerit ut supra qualiter olim feu. alie. poss. capi. l. §. porro. et d. c. titulus non extantibus agnatis reuertitur ad dominum: ut in hoc ca. §. si. Et dic etiam ut not. §. de success. feu. capi. l. Jac. bel. Et nota hanc distinctionem quia vera est.

Si de feudo vasallus ab aliquo interpellatus fuerit: et dominus cum defendere noluerit. Rub.

Legocium tale est. B. vide in tres partes. Primo thema et questio. Secundo responsio quid iuris sit quando certum est vasallum victum esse de feudo. Tercio quid iuris sit quando est dubium: an sit victus de feudo vel de alia re. secunda incipit ibi in versu. et super negotio. tertia in versu. sed si dominus. Causus. Extraneus vasallo mouet controuersiam de feudo: vasallus domino denunciauit q. euz defenderet: feudum euictum est scilicet domino reuente cum defenderet: queritur an dominus teneatur vasallo de euictione et inq. tum. Et respondetur q. si certum est ipsuz fore euictum tunc dominus tenetur de euictione vasallo ut aliud sibi in feudum restituat eiusdem estimationis vel det nummos qui conuer-

tantur in specie aliqua que sit in feudo. Aut est dubium feudum esse euictum tunc si probat vasallus feudum esse quod est euictum agit de euictione: sed si non probat domino deferitur iurisdictionum. hoc dicit. C. Nota q. vasallus agit de euictione feudi non ad duplum: sed ad tantumdem vel ad estimationem conuertendam in aliam re q. pro feudo tenetur. Nec regula fallit in casibus in quibus de euictione non agit. quod dic ut in glo. Item Jaco. belui. et Pet. de cer. Sed ego quero utrum venditori scienti sit denunciandum: et videtur q. non tribus rationibus. Primo quia scit causam suam agi ergo scientia sibi predicat ut l. sepe de re iud. et C. ubi de cri. agi oportet. auc. qua in prouincia. et quod no. ff. de iudi. l. venditor. Preterea hoc probatur per regulam generalem de ac. emp. l. in fin. et per. l. l. nomen. ff. de trans. fac. l. fin. Preterea hoc probatur per rationem. Nam cum venditor promittit defendere intelligitur lite mota. ut ff. l. si plus. §. lite mota. que dies h. a principio sit incerta si tamen postea certificatur interpellat pro homine argumento ff. de penu. leg. l. i. et C. de contrahen. et comit. stip. l. magna. Et hoc dixerunt quidam ut nota. C. de euict. l. emptor sum. di. Sed glo. h. sentit contrarium. scilicet q. non sufficit scire sed oportet denunciare. formam autem denunciationis ponit gl. C. de euict. l. auctor. ubi dicit q. est opus q. venditori denunciatur ut defendat. ista etiam forma ponitur in tex. ff. de procura. l. absentem: certe tex. est hic ibi ut eum defendat. Hanc opt. tenet Bar. dicens q. non sufficeret emptori si notificaret lite motam nisi notificaret q. defenderet eum. Et hoc probatur euidenter tali ratione: quia si sufficit simpliciter denunciare lite motam istud posset fieri per quem libet amicum etiam sine mandato: quod est contra. d. l. qui absentem. Item quia secundum emptor posset denunciare primo venditori sine aliqua cessione iurium quod est falsum ut ff. de euict. l. si res q. a titio: hoc habemus in simili quia si promissisti mihi. et cum petiero non sufficit ut ego notifices tibi vel procuratori vel heredi tuo ipsam promissionem sed debet addi requisitio ut solatur: ut notat Ly. C. in qui. ca. in integ. restitui. non est nec. l. in minoribus. Item ille qui vult aliquid consequi ab aduersario per protestationem opz q. illud protestando petat quia protestatio requisitoria debet habere conclusiones. Ista opinio est iustior: et verior si quis vult consequi ut defendatur. Sed si non tendit ad aliud nisi ut de euictione agatur: reuicta sufficit forte denunciare lite motam: arg. iurium pro hac parte allegatoz. Euz vero queritur utrum scienti sit denunciandum: dic aut denunciatio sit commodum nunciantis et est necesse nunciare. Aut ad simplicem instructionem aduersarij et eius commodum et non est necesse scienti denunciare q. habito effectu scientie non curamus de mo. Primum probatur. ff. de adul. l. denunciasse. Secundum patet in l. item veniunt. §. a quo de peti. hered. et de admi. tu. quidam decedens. §. ex quo innouit. et ita dicit Jac. de belui. in sua solutionibus contrariorum. Et dicit Dy. q. si quidem lex exigit denunciationem non sufficit sola scientia q. denunciatio est de substantia: sed si non requirit nisi solam scientiam tunc scienti non est denunciandum: q. sufficit sola scientia. Ita dicit Bar. et ratio per se patet. B. et al. REBARETE. In hoc casu protestatio domini non tollit protestationem vasalli: q. dñs non h. ius protestandi. tunc autem protestatio tollit protestationem quando tractatur de eliciendo consensu alterius: ut l. si ff. nat. ca. sta. vel de aliquo preiudicio generando ratione taciturnitatis. ut ff. loca. l. cum in plures. §. locator horrei. et ff. ad b. macedonia. l. si filius: et l. i. §. magistrum. ff. de exerci.

CA. B. et al. REBARETE. Nota. q. ille qui non negat non videtur propter ea fateri. et ideo postea negare pot. An dubius

bis cogatur litem contestari: est ar. quod nota. ff. de lib. bo. exhi. l. i. §. is qui nescit. et C. de iure deliberat. l. si §. sed quia quidam: quod est verum non dato spacio ad deliberandum: ut in auc. offeratur. C. de lite conte. Sed dato si non potest deliberare sit contestatio per verbum non credit. de resti. spo. ca. cum ad sedem: quod est nota. Item si dicit ego non presumo: quia tantum est dicere quāvis ego non credo. ut notat Ber. extra de presump. c. quosdam: et ff. de leg. i. l. huiusmodi. et hoc modo dicitur q. verbū credo inducit pceptū. VEL HABEAS PCEP. S. J. A. S. E. A. B. A. B. B. E. A. B. O. S. Nota. q. pecunia potest dari in feudum: forte ideo est: quia succedit loco rei feudalis: q. non placet quia consuetudo non vult q. pro re mobili fiat fidelitas. Querit glo. si alicui est data quantitas in feudum puta mille floreni cū non debeat fidelitas: utri dās pot istam pecuniam repetere: et dicit glo. q. sic per conditiones sine causa. Sed quid dices si pecunia nō est data pro fidelitate: sed est data pro aliquo annuo redditu. verbigratia: emo a te annuum redditum pro quinque florenis in anno p. precio mille flo. quos tibi soluo: utrum iste contractus sit licitus hic est ar. q. sic. Alij dicit q. iste contractus non est sine scrupulo iuramentum: de hoc alibi dixi in l. i. C. de his que pene nomine. Sed nunc addo q. appositio p. cto q. illa mille couerterentur in emptionem prediorum: iste contractus iustus esset et si venditor non vult emere impu ter sibi et cōsidera super ista cautela: et cogita ne per istas cauillationes ledas conscientiam tuā. VEL HABEAS PCEP. Nota per iuramentum astrui perpetuum negatiuū. Que respicitur hic in glo. q. si emptor non comparuit ad audiendum sententiam non habet regressum de euictione. Por ne ergo q. certum est q. iudex propter eius contumaciam non fuit motus in aliquo: sed solummodo propter veritatem et iusticiam probationum: an ergo ista absentia impediat agi de euictione. Item quid si fuit absens ex iuxta et probabili causa. Respondeo de euictione agi posse. de hoc est glo. singularis in l. i. §. e contrario. C. de contrario iudi. tut. quam tene menti. Anum scias q. animus iudi cis probatur per verba ab eo inserta in sententia. Ista est glo. notabilis. ff. de iudi. l. si pretor. In glo. scilicet absente quam glo. bene. not.

Si de feudo fuit p. uerba iter vñm et agnati vasalli.

Ide feudo. Si contentio est inter dominum et agnatos defuncti: agnati interim ante litem finitam constituendi sunt in possessione: utroq. autem in probatione deficiente agnatis deferatur iurisdictionum. b. d. C. Quero que est ratio q. h. magis fauetur agnatis q. dñs. Respondeo q. dñs non negabat feudum h. qualitate feudi: et constitendo feudum confitebatur vasallum possedisse tpe mortis: quia p. realem inuestituram feudū constituuit. Iam ergo possessionem dñs in terrere non pot: q. est quedā continuatio naturalis inter vasallum et agnatos. ar. ff. ex qui. cau. ma. l. cum miles in pñ. Item q. benignior est presumptio ex quo constat q. fuit feudum. ergo debemus presumere q. fuit antiquū potius q. nouū. Sed Jac. bel. dicit h. q. ista presumptio est rō ne antiquitatis. Dicit Bar. q. multū presumitur pro factis antiquis. ff. de iure iuran. l. admonendi per eum: nec repugnat q. littera dicit nouū feudum: nam etiam si centum annis fuit possessor ab vna linea collateralis esse potest nouū quo ad aliam lineam sed non presumitur ut h. quod est valde notabile. Intelligitur ergo h. de feudo de cuius origine non apparet aliud q. longo tempore possessum arg. ff. de iur. l. cū de in rem verso. C. ppo. glo. de anticipi per iur. solue quia non est anceps periculum ex quo lex hoc psumit. Querit glo. qd si dubitatur de statu vasalli. Respondeo in dubio nō debemus puare vasallum cōmō possidē ar. C. de pe. bē. l. si putas. C. de edi. di. ad. l. i. §.

Inter filiam. Causus. Si contentio est inter filiam et agnatum de beneficio filia interim debet esse in possessione: utroq. autem deficiente in probatione agnatis deferatur iurisdictionum. hoc dicit. VEL HABEAS PCEP. Alodium dicitur proprietas que a nullo recognoscitur: et si quis in libello dixi feudum esse libellarium et succubuit: potuit postea dicere et se alodium: nec obstat exceptio rei iudica. quia ista do. minia non sunt eiusdem speciei ut not. C. de inge. manda. l. penultima: ubi est glo. singularis. VEL HABEAS PCEP. Ratio est quia feudum est quedam seruitus: ut nota. ff. de usufruct. l. si cuius in principio. Predia autem in dubio presumuntur libera: et ideo presumuntur potius alodium quā libellarium vel feudum iuxta nota. C. de probatio. l. cum res. Sed ista ratio nihil valet quia iste text. dicit sine libellario. et certum est q. libellus est quedam species seruitutis et tamen presumitur pro filia. Dic ergo q. ratio est qualitas possessionis paterne que qualis fuit in patre talis presumitur in filio: ut not. institui. de hered. ab intest. §. sui. C. Sed secundum hoc quare in diffinitiuo calculo deferatur iuramentum agnatis. Respondeo istud debet intelligi quando per qualitatem aliarum presumptionem fortior presumptio est pro agnatis quam pro filia et ita debet suppleri littera secundum Jaco. de bellui. per iurisdictionum scilicet cum. xij. la. cramentatibus ut infra de controuer. inter maf. et se. c. i. in princip. Et not. infra de capi. qui curiam ven. c. si contentio. Pet. de cer.

Defuncto. am et agnatos hic inter dominum et filiam libellariam. Nota. hic et in superiori responsio libellariam in seminam transire concord. in auct. de non alie. §. ambitio. c. iij.

Probatione. Communiter h. non est verfic. sed capitulum et h. intendit: si contentio est inter dominum et filiam de feudo. filia interz manere debet in possessione: utroq. autem in probatione deficiente filie dat electio iurandi. b. d. §. J. A. S. E. A. B. A. B. A. Non ob. supra. c. precedenti q. hic presumptio erat p. filia ibi pro agnatis Pe. de cer.

Adoribus. Causus. Comes vel baro de beneficio sui militis quod ad eum reuerti sperabatur post eius mortem alium inuestiuit militem: queritur quando sumat effectum hec inuestitura. Respondeo quod sumit effectum cum feudum sibi vel heredi suo fuerit apertum: sed et inuestitura facta a prelato eodem modo non capit effectum: nisi sibi aperiat in tali inuestitura non exigitur consensus eius de cuius feudo procedit. hoc dicit. VEL HABEAS PCEP. Quia valet inuestitura: siue fiat in diem vel sub conditione: si ue pure. sed non habet effectum nisi feudo aperto: potest tamen esse utilis consensus. si inuestitura facta esset pure siue in diem vel sub conditione. et prius dies vel conditio existat q. decesserit feudum tenens: et dic ut dixi supra qui suc. tene. Jaco. bel. Tu dic quod non valet inuestitura nisi sit collata in tempus aperture: vel nisi consentiente primo vasallo: ut §. qui suc. tene. c. i. et §. de feudo da. inuicem legis cō. c. ij. in principi. Petrus de cer. Ex hoc c. arguunt quidam valere pactum de futura successione: sed est tale quale est. C. ad. l. fauam de plag. l. in fuga in fine. Et nota q. hodie valet pactum de futura successione si interuenit sacramentum: ut extra de pac. c. ij. libro sexto. Bartolus dicit q. pactum de non succedendo firmatur iuramento: sed pactum de succedendo non firmatur. Et est ratio quia primum non inducit votum captan de mortis: secundum vero sic. ff. de fideiuss. l. si quis pro eo: et de verbo. significat. l. stipulatio hoc modo per Bart. Iam distinctionem meri canonice non tenetur ut puto: q. ratio dicit. c. ex eo: quia istud pactum potest seruari

a. Respondeo. vide bal. in ca. si cut de iur. et in l. §. c. q. res iudi. non noce.

b. Bene not. q. res not. q. sententia iniqua potest transire in re iudi. tamen cum sua causa fuitq. victo. l. q. nūq. per hoc efficitur equa. ff. de leg. i. l. si seruus pluri. um. §. j. Item sci as q. qui minus plene offendit contra se concludere videtur: ut eadem l. §. si quis autem. Unde et si transeat in rem iudicam non tamen per hoc iustificatur. Item sententia iniqua transire potest in vigores quia nō potest mutari rei veritas a filijs hominum. ff. de lib. et posthu. l. si tū quem pater. Adde q. nō sup. posita iurisdic. ne sed consilio il lud cōsiliu nō est sententia. No. extra de confue. ca. iij. et not. q. nemo litigat nisi qui h. intentionem victorie. ut ff. ad. l. fal. in ratione. §. cū quidam et.

tatum. §. fina. Sed prima opt. verior est quia littera dicit
eo. id est de eo vel ideo qd abnegauit: sed qui negat partes
non potest puniri in parte confessata ideo quia negauerit
nam ratio esset falsa. Item esto quod iste passus. esset dubi
us tamen consuetudo debet interpretari s'm ius commu
ne quo cautur qd vbi non est delictum non potest esse pe
na nec debet vt legitur zc. no. C. de noxa. l. si ferui vestri. Et
in summa quotiens circa rem diuisibilem delinquitur pe
na delictum non egreditur: secus si circa indiuiduum si
cut confectio inuentarij cuius forma consistit in confuma
tione totius: nec potest diuidi. argu. ff. ad l. fal. l. si is qui
quadraginta. §. quedam z l. penales. §. iul. ¶ Deinde
dicitur h qd si vasallus negat qualitatem feudi perdit to
tum feudum: inimirum qd qualitas respicit totam rem: ver
bigraia: si dominus dicat feudum esse conditionatum. l.
datum ad certum seruitiu z vasallus dicat esse rectum vt
infra de cap. g. cu. ven. §. si. H3z feuduz aliud conditio
le: aliud non: vt no. s. de his qui feu. de pos. c. i. in glo. ibi
tertio distinguendum est zc. s'm Be. de cer. z benein h qd
vt dixi ista qualitas respicit totam rem: vel quia feudum
conditionatum z simplex non sunt eiusdem speciei: vnde
vasallus negat substantiam z qualitatem. ¶ Extra que
ro virum ista pena habeat locuz in libellario vel in emphy
teotico. Respondet non: quia pene non trahuntur ad ca
sus non expressos in quibus reperitur regula communis
disponens: vt not. in d. §. item mixta. institui. de actioni.
¶ Ad id Bz z E s. E s. E s. E s. ¶ Item qd aliud est negare ali
ud tacere. Bz z E s. E s. E s. E s. ¶ Item h expressum qd va
sallus qui facit iniusticiam domino de alia re quit feuda
li non perdit feudum. De hoc dixi. s. que fuit prima cau
sa bene. amit. c. i. §. poro. ¶ Querit h Jaco. bel. s. aliqui
bus questionibus satis bonis. Et primo virum vasallus
conuictus per iuramentum domini patiatur has penas:
z dicit qd non per. l. eum qui. ff. de iureiurati. z bene di
cit quia ista non est ordinaria probatio sed extraordina
ria: vt ita dixerim summaria. Item quia iste non perfitit
in negando qui ponit se in verbo aduersarij. C. de his q.
vt indig. l. aliam. Item quia confessio z iuramentum non
est proprie species probationis sed magis quedam rele
uatio ab onere probandi vt notatur extra de elect. c. bone
me. in nouella. Secundo querit de eo quod dixi viru
ratione partis priuetur toto: z determinat qd non per. c. pri
mo de vasa. qui contra constituit. loth. Tertio querit viru
negans possit penitere: z dicit qd sic vsqz ad liti. contesta
d postea sentit qd vsqz ad sententiam. Ego dico qd donec
conuincatur per dictam. l. eum qui. z per id quod nota
tur in simili. ff. de euic. l. si rem quas. §. quolibet. plus pu
to qd si aduersarius passus est plura damna z nolit nisi co
fessionis iustius: iste non possit confiteri quin penam patri
tur: argumen. C. de aboli. l. secunda z est expressum in d. l.
eum qui: nisi forte velit damna z expensas reficere: quia
tunc non est claudenda ei iudiciorum copia. id est iuris
beneficium ei non est denegandum: argumen. C. de indi
ci. l. sancimus. Item si habuit iustas causas negandi vel
saltem cessat dolus: et lata culpa indubitanter potest pe
nitere per ea que supra dixi z argumen. ff. de iudi. l. desti
tisse. z. C. de iudi. l. rem non nouam in fine. z. ff. de adul
te. l. si adulterium cum incestu. §. idem polioni: z l. igitur
. C. de libe. cau. ¶ Quarto querit quid si vasallus dubi
tate respondet z dicit qd vasallus potest respondere du
bitio vt in. §. vasallus infra eodem titu. z est text. C. de ex
ceptioni. l. si quidem: dicit tamen qd debet sibi dari termi
nus ad deliberandum: vt nota. ff. de interroga. actio. l.
qui interrogatur: z l. iusturandum z ad pecunias in pn.
ff. de iureiura. z. C. de iura. calum. l. ij. §. quod obseruari.
hoc probatur tali noua ratioe. Item vasallus cogitur lites
contestari: vt. C. quomodo z quando index. l. consentane
um. Sed per verbum dubito non fit lit. contesta. ergo nisi
aliter respondeat non posset in causa procedi: quod est ab
surdum. ¶ Querit quid si post datum terminuz respondit qd
verbum

logissima qñ po
test domini dñi
recti. ar. disti. qñ
verum aut. qñ
quis a non dñi
as qñ in l. c. dñi
in rez var. lice
presumatur co
tractus pcessi
seruam non et
naturalis oblig
tio. 7 ideo in l. c.
certis annis. C.
nil operat
illa prefatio: qñ
naturalr nil op
raf. Et non. qñ
ceptio scriptu
nis li liquida s
ante litem cō
test. opponat
pedet. ar. sum
rum processu
7 intentione a
tis non solu
nalesed etiam
tentiones pro
dendi qñ cam
t. Coe. dic. e.

Si quis per triginta, *L^a. fus.*
Quida p. xxx. años ré alieui? tanqñ in feudis
possedit et p ea fuitius pñitit oño pñibit i feu-
dum. hoc dicitur. Adde pñstatione n pbat ali-
ud qñ iudiciu. ita dicit Jaco. b. are. C. de rei vē.
l. idicia. si est necessaria pñcriptio q veritates
inducit. Sz qd vices et in alijs casibz. nūqd ad
legas pñcriptionē long. tpis et lōgissimi sit sibi
ñius. Rñdeo q nō vt notat Ly. C. de suis fu.
l. i. hz Ricar. mar. dicit Accur. ff. de re. in. l. id
q nostrū in quarta opī. q is q quē pñscribit nā-
bil facit. i. tacet. Accur. Dicit Anno. q tutus
auctoritate canonis inducentis pñscriptionē
nō dz dubitare de conscientia. de iureparro. c.
cura q nota et statim plenius dicam. ¶ Pñ
TRJGTHTA. Nota q dicitio p notat iē/
pus possidet. vi. ff. d. ver. signi. l. vrbanos. C. pro
ctare. itē actus cōtinuatio. Quomodo ergo
pñbabif ista cōtinuatio p testes. impossibile est
q semp vididerit. Itē ciuilis possessio. id est pos-
sessio animi est iurisibilis. Rñdeo testes possunt
dicere se semp vidisse possidere. nā boc dictum
vidisse partiz referē ad visuz corporales: partim
ad intellectus ar. ff. de ma. testa. l. meuis. et no. p
By. in. l. j. ff. solu. ma. vbi vide. l. C. Sz qd ecclā.
tra. dixit testis vidi p. xxx. años. Pñtz nō po-

[illegible]

f. C. Vide. Et p-
batus extrema
tibus presumit
cōtinuatio tpis
qz si esset vacuū
tempus tamen f-
is extrematib⁹
accrecit seu ac-
cedit: vt. l. ficu-
A. superuacua.
f. qu. mod. pig.
vbi hypo. fol. 4
ibi p. Ly. Extra
nota q. cum titu-
lo eis feruitur
h. bene cum dis-
cōtinuā prefer-
bitur longo vel
salutis lōgissimo
tempore: sed fine
titulo acquirit f-
continuum tene-
tus habebitur
cuius contrariū
memoria nō exi-
stat. Sed iaco. 3.
rem. p. De vt no-
ta. Ly. f. de legi-
l. de quibus in
la quēphoe qua-
to tempore pre-
scribat consue-
tudo. 4. ibi vide
extra nota q. qui
intendit dñum
ex titulo qd p-
tedit a domino
reposita victori-
am probata pre-
scriptione vt no-
extra de censu.
significauit. Se-
cusi omne ius
intendit de fi-
de in stru. ca. in-
ter dilectos.

g^o Retinere. in
tellige qñ bona
fide cōtinuit. vt
in. c. ij. de re. iur.
in. vi. And. Bar.

gna. gl. ver. itē q̄ dicit. ¶ Querit hoc gl. vtrū
seu dū possit p̄scribi mala fide. et dicit q̄ sic
q̄ consuetudo seu dōz nō distinguit ergo nec
nos. et t̄is speciale i seu dō p̄pter seruitutē q̄ sp̄
te receptiōis a vasallorū idē nō est necesse q̄
in p̄bda p̄scriptiōe feudi fiat mētio bone
fidei. licet secus in alijs p̄scriptiōibus: opoz
ter enim i illis bona fide allegare: alias nūq̄ p̄
sumet i nō. in fi. de acti. §. alie quonia facti
est et ai iō nō p̄sumit nisi alleget vt nō. ff. d̄ ac
qui. re. bo. l. benefici. sed Jaco. de bel. tenet con
trariū q̄ dicit q̄ nūq̄ cū mala fide p̄scribit
dñus et per cōsequē nō p̄scribit feudū s̄
sola exceptio vt. C. de p̄scriptiōi. lxx. anno. l.
si quis emptiōis: et si aliqui iuenis q̄ mala fide
hñs p̄scribat: puta si sum obligat⁹ tibi ad dā
dum meū fundū considera q̄ ego nō possideo
mala fide fundū: licet scias me teneri personali
actiōe vt. ff. d̄ vfu. l. pignori. §. si. nec possideo
actiōe q̄ actio est penes creditōrē. Et in ista
p̄scriptiōe nō requirit p̄fessio et p̄ hñs nec
bonē fidei p̄fessio s̄ Bar. qui ita nō. ff. d̄ vfu
ca. l. sequit. §. si viā. Aut igit p̄scriptiō currit
ex p̄fessioe et requirit bōā fides. Aut sine p̄
fessioe i actiōe personali et nō requirit bona
fides s̄ Bar. Certe si scit se debere: solus p̄
scribit. i. tpe nō cōualefcit s̄ canones. S̄ si
p̄scribit canonicū sed de ista nō subtilitate nō cu
raret: q̄ ille qui scit se debere sp̄ peccat nō sol
uendo: p̄fertur si dñs vel creditōr iterpellauit
vt. ff. man. l. volus: quo casu etiā spoliari vt: vt
extra de electiō. c. q̄rela. v. de negadō fm̄ J̄nno.
merito nō d̄z in suo delicto foueri vt extra d̄ cō
sue. c. cū iato. T̄n in foro iustitiani vera ē opi
Bar. q̄ ius cōe et statuti et consuetudo p̄hi
tuere q̄ malef. p̄fessio p̄scribat nō fauore p̄
scribentis: sed odio negligentis. C. de edi. diuit
adria. tol. l. edicto. §. si. et est ius potius q̄ dā p̄
na legalis q̄ p̄scriptiō: ar. ff. ex q̄bus ca. ma. f.
b et si per p̄iorē. §. sed si dū decreto. ¶ Sed q̄ro
nūq̄ statuti possit tollere naturālē obligatiōē
creditōris negligentis agere. dicit Bar. q̄ sic
f. quo ad effectū ciuilem aut tollit ipso iure: vt. l.
fi. ff. rez. r. ba. Ego dico q̄ si statuti diceret q̄
creditōr q̄ nō petierit. i. m̄ tpe intelligat fecis
se pactū de nō petendo. vel q̄ intelligat. l. solē
niter per acceptationē liberaffe debitorē: vel
q̄ intelligat ei solutū in effectu q̄ tunc bñ tolle
re naturālē obligatiōē salte in effectu. s̄ si simpli
citer inter diceret q̄ rōne negligentie tollat ob
ligatiōē nālis: puto q̄ obligatiō nālis i foro sta
tuenti elidat. secus i foro canonico: rōne pre
cari. et hoc p̄bo sic certū ē q̄ si ab initio eēt sola
nālis nō tolleret p̄ tale statuti. q̄ vbi nō ē acti
ō ibi nec p̄scriptio. Facit q̄d nō. ff. de neg. ges.
l. ar qui nā. r. l. p̄culus in vltima glo. §. vbi est
nālis et ciuilis obligatiō q̄ sunt due radices ob
ligatiōnū. vt nō. in fi. de obli. in prin. remanere
o3 nālis q̄ est de iure gentiū q̄ sufficit ad p̄cedē
dū per viā denunciatiōis in foro ecclesie nec de
bemus dicere q̄ pp cōsuetū ciuilis naturalis
obligatiō in firmet. vt nō. ff. de pac. l. si vn⁹. §.
pactus in gl. q̄ incipit. imo videt. P̄boz si sta
tuti i referi se ad obligatiōē3. s̄ ad p̄sonā agē
tē puta q̄ dicit q̄ creditōr nō audiat. tunc nō
tollere aliq̄ obligatiōē. nā r. l. dicit excoicatum
audiri n̄ debere. et in ex p̄tractu celebrato ante
excoicatiōē vel post debitorē ei nāliter et ciuili
ter obligatur. licet interim petitiō suspendatur
vt in fi. a hic finit lex deinde d̄ consuetudo regni ci.

S. dñio guerrā: quo casu puto q̄ dictū statutum
nō impediat quin debeat audiri in curia eccle/
siastica: nisi iusta cā eū repellat: verbi gr̄a: dicit
statutū q̄ q̄ nō soluerit gabellā n̄ audiat: nā h̄
statutū factū est fauore publice vtilitatis prin/
cipaliter ⁊ secundario: ⁊ iō d̄ seruari in quoli/
bet foro: vt ex de fo. cōpe. q̄ clericus. ⁊ d̄ez di
cō q̄ si statutū dicit q̄ si infirmus non fuerit regi/
stratū in memorialibus p̄sumat falsus: nā cū
istud sit principaliter factum ad sup̄tendendos
malos mores falsificantū in vtroq̄ foro d̄z pa/
riter obseruari vt no. ff. de possi. l. ex ea. Et si d̄
ceres p̄riū sequeret absurdū q̄ l̄z p̄suetudines
feudorū dicat q̄ requirant pares curtis v̄l bre
ue testatū: certe p̄ recursus ad ecclesiā iste p̄sue/
tudines eēnt ludibrie q̄ in foro ecclesiastico feri/
ptū ē: in oze duoz ⁊ c. q̄ ē falsus iuxta no. in. l.
i. ff. d̄ cōsti. p̄ncipiū. Quero qd̄ ē q̄ d̄ i. d. S. si
viā. vbi d̄ q̄ de seruante v̄s oīs nō repellit vi/
ciū: nā hoc est falsus ip̄o dicto ⁊ facto cū cōpe/
tāt restitutoria iter dicta. Rñdeo l̄ra vult dicere
q̄ nō d̄ expelli q̄tū ad impediendā libertatē nā
lē ipsius agri. b̄. n. nālis status rei est ille q̄ in/
ducit facultatē p̄scribendi: q̄ ex tali p̄scriptiōe
nihil acq̄rit p̄scribēti sed solū remouet obstacu/
lū q̄ obstat libertati: q̄ libertas h̄z origines
bonefi. q̄ est de iure nāli p̄diorū. ⁊ ex vi p̄p̄ri/
etatis d̄z ē apud dñm p̄dij. Et dicit Guilf. de
cu. alibi q̄ ipsa p̄p̄rietas h̄ loco tituli vt ip̄sē
no. C. de p̄scrib. xxx. an. l. si q̄s emptiōis i. ij. q̄
vbi etiā dicit q̄ dñs p̄scribit titulo. p̄o suo po/
nēs talē casus. Quidāz p̄scrip̄t q̄ dñm posses/
sionē cecidit a possessiōe ⁊ reuersa ē possessiō ad dñm
nā dñs rōne p̄p̄rietas p̄scribit titulo p̄ suo ne/
cessarij alij titulus: tñ i isto exēplo ego re/
tor bonā fidē. Et ista q̄ est vtilis etiā in mā feū/
di q̄ dñs possit cōtrario p̄scribere ex sola p̄/
p̄rietate v̄le alterius tituli adēptiōe: nā nō p̄/
scribit v̄le dñus h̄z eius amotōis ⁊ p̄solidati/
onē p̄p̄rietas: vt. ff. ad treb. l. si h̄s. C. Quero
vtrū si statutū abbreviet p̄scriptōes. xxx. anoz.
an h̄at in tali statutu locū distinctiō. l. si q̄s em/
ptiōis. C. p̄scrip. xxx. anoz. ⁊ puto q̄ sic q̄ tē/
pus surrogatū loco alteri t̄p̄is sapit ei nām
Et vtrū argumētū brocardico. ar. l. si cū. §. ij.
iuriarū. l. si q̄s cautio. ⁊ C. de tēpo. in ite. rē/
l. sup̄uacua. C. Beinde q̄rop̄scriptū est q̄ sente/
tiā iudicis. vtrū hoc casu habeat locū recursus
ad ecclesiā sicut dixi i pacto. Rñdeo nō. q̄ obli/
gatio q̄ inducit ex snia nō est de iuregētiū. p̄/
sertim cū snia sit iniqua. vt no. ff. de cōdi. inde/
bi. l. iul. cū sua mā. Facit q̄d̄ notat Anno. d̄ im/
mu. ecclesiariū. q̄ p̄leriq̄. ⁊ ibi vide in nouella
C. Postremo q̄ro vtrū qñ recurrit ad ecclesiā
p̄ defectū iusticie iudicis secularis habeat lo/
cū corā ep̄o sacramētum in defectū p̄batiōis.
Rñdeo nō q̄ sacramētū aduersarij mei nō in/
ducit cōscientie lesionē. ⁊ recursus ad ecclesiā
nō est efficax nisi manifeste appareat de cōfici/
tia lesa vt notat Anno. extra d̄ iudi. c. nonit. ⁊
nota. in. c. i. d̄ iu. patro. in. cl. nō alit possit vici/
re se nō h̄re p̄sciaz lesam debitor cū plene p̄ba/
ret cū nec purgare tūc se possit. ⁊ ita intelligi/
q̄d̄ ibi supple p̄ Post. ⁊ in nouella. l. s. n. nemo
scit cor alteri. vt no. ff. de pac. l. iurifictiū. C.
pactozū tñ in isto casu p̄ scia ē ipsa legis dispō/
C. Ultio p̄cludo q̄ recursus ad ecclesiā nunq̄
cū locū nō qñ iurj civilis obseruātia h̄z ē in
baz. de iure nāli ⁊ nō in penay exēcutiōib̄ ve/
odiosis. ff. d̄ mino. l. auxiliū d̄ qd̄ i. de. l. si penay

¶ Et ideo non eriguntur bona fides quare nec mala fides esse potest ubi legis auctoritas interuenit ⁊ iustificat. l. i. c. de his qui ve. eta. impe. Et contra ubi legē dicit expresse ubi bona fides esse non potest. c. de his qui. vt in dig. l. i.
¶ Canonico. An valeat statutu in foro poli. quod creditor si non petat debitu i. r. annos ca. dat ab eo. vide bar. in l. omnes populi. ff. de iur. sti. ⁊ iur. ⁊ ange. in l. i. de consti. pzin. And. bar. d. C. fo. t. l. limita hoc nisi eff. set gabella q̄ pos. set fraudari vo. luit bal. in. c. i. t. q̄ sit neg. ⁊ l. euz pzeponas. c. de nauit. feno. i. l. i. c. de iure an. n. aureo. ⁊ in l. veluti. ff. de iur. ⁊ iur. ⁊ vide etiā dem in l. i. c. de vectig. ⁊ ange. in l. vectigalia. ff. de vectig. ⁊ vide q̄ diri. c. pe. al. an. tepenul. de iude. ⁊ vide bal. in au. ten. ad hec. C. de indi. And. bar. c. fallum. ⁊ de in fili sent bar. in extrauaganti ad reprimēd. in verbo denuncia. tino vbi dicit qd in macedoniano vel velleiano nō habet locum de nunciatio in foro canonico iude sentit jnn. in c. quia pleriq. qd prescribens bona fide non tene tur i foro anime tur i prescriptio est inueta ppbo no ⁊ equib. ⁊ vide ibi tñ in macedoniano ⁊ transit moder. in. c. fi. d. pñci. An. barb. f. jnn. Nota qd quando res curritur ad iudicem ecclesiasticu non refertur la. defectus sempleme probatiois. vide alias notabiles limitationes per ludo. in l. admo nēdi quibus ad deitām.

*In princ. Item iste recursus nunq̃ habet locū si per diffi
nitiam iudex secularis decidat negotiū^o vt in. c. vltimo
de excep. li. vi. nisi eēt cā ecclesiastica vt vsarie p̃auita
tis vt ibi p̃. voco. n. p̃auitate simulationem in fraudem
vsurarum^o.*

Qui clericus. Si vassallus clericus vel monachus efficiat feudū amittit. hoc dicit. **CLERICALIS.** scilicet secularis vt diffinitur a sequenti tex. aut votū &c. vbi loquitur de religiosis. si enim sit talis clericus qui possit habere propriū vt clericus secularis: sed si nō vt clericus regularis: tūc pedit feudū eo ipso sine alia snia. Nam quā regularis ratione status in comparabilis quod pziatur: eo casu ipso iure pziatur. Tex. est hic notabilis i verbo hoc ipso. Et nō. qd si istud feudum erat noui reddit ad dominū: si paternū ad agnatos: vt. s. de mili. vassal. q arma bel. de po. c. j. B. de cer. C. ppo. clericus secularis potest seruire p substitutū vt nota. j. de be. feu. c. j. & c. de epis. & cler. l. q quis & ff. de verbo. oblig. l. continuus. §. si ab eo. ergo non perdit feudum. Sio. hic tangit & non determinat. Tu dic distinguedū esse genus seruitutorum: nam si feudum est dātū ad tale seruitium quod possit vel soleat per alium explicari durat feudum: alias non: quia nō debet statium obligationis variari. arg. ff. de verbo. obli. l. insulam intra biennium. & quia non debet domino per vassallum conditio iniqua afferri: vt. ff. de regu. iur. l. nō dī alteri. C. p. nam si vassallus videt se amissurum feudū retrahetur ab ordinum susceptione & a dei seruitio. quod est absolutū: vt nota. per Ly. C. de trebel. auc. nisi rogati. Item religionis habitus non debet nocere sed prodesse: vt. C. de epis. & cler. l. deo nobis. So. rei qualitas soluit contrarium. Q. uero virus istud. c. intelligatur in eo qui suscepit ordines minores. nam de facili agnati si hoc esset possunt circumuenire quedam adultum in susceptione minorum ordinum nisi dicas qd minor restitueretur in integrū: nō quia assumperit clericatum. sed quia amiserit feudum. dimittendo ergo clericatum recuperaret feudum ope restitutionis non ipso iure. vt. j. de bene. feu. c. i. & no. j. eo. ca. natural. Hec ibi verius. Aut assumit ordinem sacrum & tunc perdit feudū quia efficitur miles dei. Aut non sacrum & tunc refert. aut obinet beneficium ecclesiasticū & idem. arg. extra de rescrip. graue. in cle. Idem si impetrauit licet nondum obtinuerit. arg. ff. de viroz. l. j. Si autem nec habet nec impetrauit non perdit feudū etiam si sit intitulus ad titulum sui patrimonij quia nō est miles dei licet fecerit preparatio. Unde Ioan. saselus de B. h. in summa sua intelligit istud tex. quando assumpsit sacerdotium vel ordinem sacrum alias non. Item si assumpsit sacerdotium est in potestate domini. virum velit auferre vel non. Sed si est factus monachus omnino vacat feudum quia habetur pro mortuo. Simile distinctio. facit Barto. ff. de concubi. l. in concubina. Verba autem Jo. sa. doc. predicti in summa sua i titu. qui. mo. seu. amit. sunt hoc. Item perditur feudum clericatione. scilicet si vassalus factus sit sacerdos vel monachus vel canonicus regularis vel sit in sacris ordinibus vt. j. si de seu. sue. controuer. c. si clericus. sic etiam soluitur compromissum sacerdotio adueniente licet de nouo possit in sacerdotem compromitti. sic ergo clerico poterit d nouo indulgeri. ff. de arbi. l. non distinguemus. §. sacerdotio. ppo. nachi vero qui sunt inhabiles ad seruendum feudū merito perdunt illud. quia pro mortuis reputandi sunt quo ad mundum. C. de epis. & cler. l. deo nobis. in auc. de nu. §. distrahuntur. col. iij. Et ratio est quia cum facti sunt milites xpi desierunt esse milites seculi. vt. j. hic finit lex. §. ex hoc illud. & amplius doc militans nō implicat se ne gocijs secularibus. extra ne cler. vel mona. c. j. & per totum. Quid autem si ingressus ante ingressum hz precatias vel libellum vel vsufrui. in rebus alienis auctor etiam post ingressum viuente saltem eo. Rñ. sic arg. C. de

epi. & clerici. l. si q̄s p̄sbyter. §. le. ij. l. peto. §. j. de do. inter
vi. & vxor. l. si moro. j. rñ. Ratio est q̄ in talibus non exigi
tur seruitium personale. sed reale q̄ ad monasterium. pote
rat eque solui. ar. insti. de acqui. p̄ arto. §. si. Sed v̄ q̄ si
debeat monachus vel sacerdos ingressus seruitiū p̄sona/
le p̄stare q̄ illud possit p̄stare p̄ alii sibi similē substitutus
arg. C. de agen. in rebus. l. si. li. xij. C. de epi. & cle. l. q̄sq̄
ff. de consti. pecu. l. qui autem. §. p̄. Sed si velis hāc opti.
sequi. considera in substituto ea que no. in summa. §. q̄
po. bare in feu. §. item dabi in feudis Jo. faso. Et adde
quod no. ff. de mino. l. ex causa. §. papinianus.

Et si vassallus. ^{Vassallus feudū nō amittit}
^{et si omni anno dñō se nō}
 p̄sentet. hoc dicit. Et ē rō q̄ lex hoc nō dicit ergo nec nos
 dicere debemus. ff. de acquirē. herē. l. si feruū. §. nō dixit
 2. ff. si quis a pa. fer. manu. l. penul. Contra quod lex dī
 cit 7 nos dicere debemus. vi. ff. de alea. l. i. §. q̄d autem.

Omnes filii. Casus. Vassallo mortuo filij pluribus superstitibus omnes fidelitatem facere debent domino si feudum indistinctum tenent. sed si feudum ex diuisione ad vnum peruenit ille solus tenebitur fidelitatem facere. hoc dicit. Nota istud capitulum. et ratio primi dicti est. quia omnes habentur quod si vnus. et eo ex loco in locum vnus succedunt. vt. ff. de codici. et demon. l. cui fundus. ff. de excu. iurum. in. l. ij. §. quocumque. et quia fidelitas est quid indiuiduum. Et est ratio quia omne quod non est corpus hereditarium actu vel habitu reputatur indiuiduum. vt. ff. de iurepa. l. carmelia pia. et. l. quedam mulier. fami. bere. et quod nota. in. l. ij. C. de libe. et eorum libe. et ad idem. ff. de noui. ope. num. l. de pupillo. §. si plurium res. et. §. si plurium dominoz et. ff. de codici. et demon. l. cui fundus. Tamen licet plures censeantur vt vnus non intelligas quod sint vniuersitas. quia quotiens vnus aliquod ex aliquo sumitur non ex vniuerso. id vniuersitatis esse impossibile est. vt. ff. de serui. rusti. padio. l. per fundum. Ille ergo primus passus est quando pluralitas emergit ex parte debitoris. nam casus in personam eius contingens qualitatem obligationis immutare non potest. vt. ff. de verborum obligation. l. ij. §. ex his. ¶ Sed queritur quid e contrario si casus pluralitatis accidit in persona creditoris. casus enim in persona creditoris contingens bene potest nocere heredibus eius vt plene le. et nota. ff. loca. l. si vno. §. item cum quidam. et. ff. de. var. et extraor. cog. l. i. §. diuus. Queritur ergo si dominus decessit relicta hereditus multis vtrius omnibus sit scienda fidelitas. an nulli ratione incertudinis. an vero vassallus possit gratificari vni iuxta id quod dicitur in alia materia. ff. ad silla. si quis in graui. §. si cum omnes. de leg. ij. l. si seruum. §. si inter. C. de secun. nup. l. femine. in fine. Ista questio fuit disputata per B. qui solemniter allegauit et inter cetera assignantur tres rationes. Prima quia non est recedendum a tenore contractus. ff. de fideiussor. l. fideiussores magistratum. §. i. et l. stipulatio eius. et not. accur. C. ad trebel. auc. nisi rogati. Secunda quia non debet durius obligari reus propter casum contingentem in persona creditoris. Tertia quia specialis et limitata obligatio non debet extendi. E contrario ad patrem affirmatiuam quia tacite videtur actum de heredibus. quia obligatio ista est transmissibilis. et quia transmittitur tanquam indiuiduum. ergo ad omnes. et quia contractus debet plene interpretari. ff. loca. l. quero. et not. ff. de eo quod certo loco. l. cum capue. Sed quicquid scripserit pileus. hec questio videtur terminari per. c. imperiale. §. preterea ducatus vbi dicitur quod ratione vnus feudi non debet fieri fidelitas nisi vni. et in hoc residet glo. Idem tenet Be. de cer. et Ja. bel. Et adde quod not. ff. commu. diui. in. l. commu. in diuidundo. in prin. **¶ De Vassallo.** No. quod feudum per diuisionem bonorum potest ad vnum insoluidus decedere. idem no. C. fami. bere. l. si familie et.

a Negocium.
Vide bald. q. ita
dicit in auc. cle-
ricus. C. de epi. &
cleri. aliter loqui-
tur fauc. ad hec.
C. de vii. d. abb.
in c. nouit. alle-
gat Bal. h. vide
ibi & bar. in ver-
bo per denuncia-
tionem in extrau-
gan. ad repime.
And. Bar.

b Usurarius.
Adde q res iu-
dicata idē est q
fina: sed res tran-
siens in rez iudi-
cata idē idē cum
nō posse appella-
ri. ff. de pig. si
fundus. §. si plus
res. Ite nota q
executio dicitur
effectus sentent.
C. de iudi. ppe-
randum. §. si
autem reus rē.

b. *¶* A per. tab. Et adde qd hñ. j. de fin. nat. ex matrimonio ad mor. cōtra. in
c. j. Sed 7a. aur.

b. *¶* A per. tab. Et adde qd hñ. j. de fin. nat. ex matrimonio ad mor. cōtra. in
c. j. Sed 7a. aur.

Adoptivus. Datur regula q̄ fili-
us factus per adoptio-
nem non succedit in feudo; hoc dicit. De hoc
dic vt in summa. Quid ergo de filio arrogato:
Pet. de cer. ambigue loquitur. Sed tu dic idēz
quia impossibile est q̄ fictione naturalem verita-
tem inducat in aliquo subiecto. vt ff. de liber &
postul. l. filio quem pater. c. de iure do. l. in
rebus. §. si. Porro feuda ad naturam respici-
unt nisi auctoritate principis esset arrogatus ca-
lege vt succederet in feudo. argu. eorum que di-
citur. c. i. naturales: r. l. qđ principi. ff. de acqui-
plu. arcen.

Adulter Adulter feudum habens ex
cessu superstitibus filijs ex
mo & secundo matrimonio: querit qui succe
dant in feudo. Respon. q. filij primi matrimoni
hoc dicunt. Hoc intelligi quando probatur suu
per hoc vigere specialem consuetudinem loci
Nam iura consuetudinaria possunt disponere
de successioneibus: vt extra de testa. c. raynui
us: hac ratione valde consuetudo q. succedat pri
mogenitus: vt dixi. C. de summa trinit. in l. cum
ctos. Sed si non apparet de speciali consuetu
dine loci filij equaliter succedunt: vt. s. de gra
di. suc. in feu. c. j. quod no. ff. de regu. iur. l. de
tra sanguinis: vbi eleganter no. q. successio ab in
testato est de iure sanguinis: quod sine dubio
verum est in liberis: vt. l. j. §. fi. de his qui an
b. apert. tab.

Naturales. Regula datur quod n
naturales filij etiam legiti
 mati nō succedant in feudo. b. d. C. **¶** Queritur
 quid si legitimati sunt per principem eo adieci
 quod succedant in feudis. Respon. tunc succed
 unt cum legitimis propter supremam principis
 potestatem secundum glo. ibidem Jaco.
 bel. et Pe. de cer. et v. dicunt ista questio fuit
 facto mutine: quam. q. latius prosequuntur de
 mini cano. in. c. per venerabiles: qui fi. sint legiti
 dixi in. l. eam quam. in. repe. C. de fideicommi
 et ibi de his que sequuntur et alijs in materi
 Sed ego quero nunquid in tali legitimatio
 nem sit necesse qd exprimat qualitas illegiti
 mitatis. dic quod non ^d sufficit eniz si est spurius
 qd exprimat spuricitas licet non exprimat
 qualitas spurietatis: puta quia non dicatur
 natus sit ex monica vel adultera secundum Jo
 an. qui ita notat extra de fi. presby. c. fi. in nou
 la. C. Sed ego quero nunquid sit necesse quod
 princeps tunc apponat clausulam non obstat

api. Sed ibi loq[ui]t[ur] in vltimis voluntatibus: vt. ff. de lega.
tu si fieret ob tur. cam. si. de actio. 7 obli. l. si. Dicit Quid
s fauorabilis e[st] de resti. spo. c. parte. p[ro] iunio. Quia
et turpi mimonio q[ui]do a filio p[ro]p[ter] voluntate p[re]s[er]u. R[ati]o
e[st] c[on]trab. l. iij. q. i. si emancipatus: mimonium. l. viij. e[st] de
de p[re]f[er]p[er] rrr. anio. c. i. notifi. m[un]o. An aut valeat d[ic]t[um]
de qualitate causa expressa fuisset facilius disp[en]saret: d[ic]t[um]
q[ui]d p[re]f[er]p[er] in nouel. S[ed] q[ui]d q[ui] alios imp[er]auit a p[re]s[er]u
consuetu facere, p[ro]p[ter] argore liberti vt legitimare na
beat in libello p[re]c[is]i exp[re]ssim[us] eam. p[ro]p[ter] p[re]f[er]p[er] carent
no. c. de adop. l. cum causa: quam. l. no.
p[re]f[er]p[er]o circa effecti no disponit circa cam p[ro]ducentem: v
impero: legitimet p[ro]le t[er]ti mimonium legitimare non
iminatione tollit pena impossibile. ti. vt q[ui] tollat defom
de g[ra]tiaboluitioe indulgenti[um] que non tollit facti. ff. de
bello. s. f[ac]te. Tu d[ic]t[um] q[ui] g[ra]tis e[st] no obstat: s[ed] iur[is] m[un]o
spales, derogatori a d[ic]t[um] abeat, vt. l. si quis in p[ri]n. testam[en]t[um]

de lega. iij. per Dy. qd. est semper verum qd. contra publicam utilitatem agit. No-
tandum quod ille qui est natus et illis qui inuice possunt habere inuicem.
Ite purius est ille qui est natus et eo vel ea cui qui non potest habere inuicem.
Ite purius est turpis persona et infami equiparatur. ut in istis de inoff. testa. q.
foror. vt no. Also in summa. C. ex qui. cau. isa. irro. r. io in feudo no. vt cogita-
turi de ipso. Qne.

Respon. non quando princeps rescribit species
liter et ex certa scientia. et hoc verbum ex certa sci-
entia in litteris sit expressum. Secus si daret ali-
cui generale auctoritatem legitimandi: quia
plus operatur species certa quam dispositio gene-
ralis: vt dixi in l. j. c. de fur. et ibi nota. Et ita in-
telligitur in auct. qui. mo. natu. effi. sui. §. si. col-
la. viij. §. acit quod nota. in. c. j. de consui. l. vj. in
nouel. Alij dicunt quod requiritur clausula de ro-
gatoria qua non adiecta princeps videtur po-
tius per importunitatem induxisse quam ex delibe-
ratione: iuxta not. c. de natu. l. i. j. c. x. si nuptie
ex rescri. pe. l. j. et ff. quod quisque iur. l. iij. §. si
es pro quo. cum multis similibus. Tamen pri-
ma opi. defendi potest de iure per l. qua in pro-
uincia. §. diuus. ff. de ritu. nup. ubi etiam ince-
stuosos princeps ex certa scientia legitimatos fa-
cit. et non solum proprio motu sed etiam ad sup-

plicationem: quod est no^l. **Q**uero quid de le
gitimati per matrimonium. Respon. secunduz
Jaco. de bel. hi in feudo succedunt^o. Facit qd
notat Ber. extra de elec. capitulo. innotuit. Et vi
de de hoc late per Joan. and. in. ca. latoz. extra
qui filij sunt legi. Sed tu in hoc considera & respi
ce formam inuestiture: nam si diceret pro te & fi
lijs tuis ex te legitime descendentes non con
tinentur legitimati: quia talia verba aspicunt
principium geniture & non est nostrum extendere
ad finem. Cuius est infirmu^l l. contracta.

Principium intellige scilicet conceptionis vel
natiuitatis prout expedit filijs. C. de natu. libe.
l. nuper. ar. ff. de infan. l. quid ergo. §. pena. in ra-
tione sui. Si autem dicit filijs simpliciter tunc le-
gitimatur succedere: quia indefinita equipollent
vniuersali. And. deffer. dicti qd matrimonium
non legitimat filios ad feuda propter vicium
originale preferit superstitibus legitime con-
ceptis. Alij dicunt qd licet legitemtur illegiti-
mi: tamen remaneant illegitimi: no. in. c. quan-
bto de transla. epif. in nouella. ¶ Extra nor. qd
si instituto te heredem sub conditione si partem
hereditatis spurio meo dederis vñ sub alio one-
ire extrinsecò: non possum hoc facere / quia esset
fraus legis. de dona. cau. mor. l. quod conditio-
nis per glo. 2. Dy. ¶ Item cum filijs legitimis
hereditas acquisita est iure nature non videtur
q sequens legitimatio purij possit eis hoc au-
ferre nisi dicas qd hic videatur subesse causa: sci-
licet ipsa natura: quia alieno morbo laborant.
¶ nota. in proemio sfforum: 2. si per legitimatio-
nem tollitur pena: tamen impossibile est qd tol-

in. l. et facto. §. i. ff. ad trebel. et contrarium consulit Ange. consilio. xxviij.
ita consulit ferarie. Andr. Barba.
h. C. in nobel. An aut mutus vel surdus vel aliter infirmus legitime per
mrimonium. dic q. sic. vi. l. p. C. de posth. here. insti. Ego §. no no dico q. ius
dens p mrimonium. §. q. legitimum. Et nota q. nales tm testm paternu q. pa
terni linee no possunt ex q. pateritiois ripere. vi. no. in. l. i. §. i. ff. de statu.
Et no q. pfuctudo magnatu et nobilitu non mouit bastardos. et hoc pp bo
nos mores custodidos. imo bastardi in primonio toz nisi in
quada particula q. eis pcedit miseria tois et alimentoz ca. vt. C. na. hie.
aut. l. §. nec in facto. Et nota q. boni mores et honesti in mrimonies atten
dunt plusq. iuris subtilitas. ff. de ritu nup. l. libertinus. r. l. adoptio. §. r. l.
semp in pueniobus. Et an bastardi de suu domo magnatu. dic q. no. q. hnt
iura sanguinis. vi. l. §. vulgo. isti. de consue. l. i. §. i. l. p. iuris. ff.
vi. cognat. de §. iij. p. natiocis. §. familie de eb p bar. i. l. C. de §. iij. Et no q. p
in fra antiq. pbat antiq. p sanguinitas et genus. vt no. Ber. de testi. in. c. l. erie.
i. C. sacre. Notat q. prohibitus acquirere ex vltima voluntate est prohibi
tus acquirere ex vi conditionis. vi de casum singu. l. meuius. ff. de condi. r.
demoni.

a demon. in eade
 ibi intelligit de
 agnati. vide bal.
 in. l. si qd posthu
 mos. r. ibi glo.
 sing. r. ibi Ang.
 ff. d. li. r. post. licz
 Ang. alr dixerit
 in. l. bfrdibus. q.
 fi. ff. ad trebellia.
 a **C** Dixi supra.
 Adde tri q. e. du
 bitatio. vtrū reli
 ctus filio debeat
 legari. gl. n. de
 pfig. a. l. l. i. i. q. in
 testō. r. in. l. C. d.
 bfr. istit. t. q. nō.
 Sed in. l. heredi
 tas. de his qui
 vt indig. dicit q.
 deserit quibulda
 personis quibus
 nō vedicatibus
 venit fiscus per
 l. i. C. de nat. lib.
 Bar. t. z ista pre
 gula. vt no. C. de
 fideicō. l. cā quā.
 fm Bar. C. risti
 nota q. illi duo
 mētēs qui appo
 nuntur. C. d. na.
 lib. i. d. l. i. ad re
 tractandum reli
 cta vt dōta spu
 rui. als vt fiscus
 auferat opponū
 tur si fiscus agat
 als ppetuo veni
 unt veniētes ab
 intestato. ar. p. fa
 mil. ber. in. l. his
 pnter. s. j. p. bar.
 in pñlis suis.
 b **C** Jo. an. item
 mrimoniuz sine
 dote nō t. s. s. q.
 dam canonistas
 vel est suspectus
 fm alios vel pñ
 mis non ē mri
 moniū vbi nō ē
 dos. iij. q. v. s. q.
 aut indeco. sed
 substantia hz. i. e.
 mrimoniū pbat
 tribus modis vbi
 pccubitus non
 pcecessit v. p. ver
 bez expresse
 per indicia p. per
 turis pñmprio
 nes. C. de nup. l.
 neq. s. als inter
 vxorem r. pccu
 bitū p. p. dicit. ff.
 de leg. iij. vxori.
 c **C** Mercuria.
 Adde dicunt ca
 noniste q. qñtus
 ad suas irregula
 ritates maior est
 defectus q. pñt
 er origine quam
 qui er crimine.
 nota. in. c. i. de fi.
 presby. lib. vi. in
 gl. ordi. Ad si se
 mina legitiat si
 liū suuz p. referi
 ptuz pñcipis. nō
 in ipm debet in
 pñtate. q. nō plus
 apbat legitimā
 q. legitimā
 vt. C. de adol.
 mulier.

Specificare. vt. ff. de leg. iij. l. heres meus. §. due
statue. Trē qz in difficultatibus princeps reddit
se difficultioe: unde talia non vident cōmissa:
vt not. Jo. mo. in. c. de. ff. by. li. vj. vbi cō
de. b. Ibidem ait qz statutum de spurij nō pzo
mouendis lz cōfirmatum sit per sedē apostoli
cam. in eodem modo tollitur quod ius cōsue
qz non est nouum statutum. sed iuris cōis ex
cuiusm. quod est nota. dignum b. Bal.

Si minori. Si minori. xij. annis
 cere fidelitatem ⁊ nihilominus feudum tenet.
 b. d. Sed an teneat interim seruire per substitui-
 tum. lz iurare nō debeat. dicunt quida qd nō qz
 seruitiū ⁊ fidelitas sunt cōnexa ⁊ simul hñt pce-
 dere. arg. ff. de lib. ⁊ post. l. si ita. §. regula. Alij
 dicunt qd oīz seruire per substitutū qd puto vez
 quantū ad cōpulsionem sed non quo ad puni-
 tionem amissionis feudi: istud. c. loquitur de
 pupillo fm glo. Idem Ia. de bel. ⁊ p. de cer.
 vel hic vt. i. c. p. xxi. Bal.

Si quis decesserit. ^{Impubes}
 successit vasallo non cogitur facere fidelitatez.
 nec personale servitium propterea prestare ia/
 men si aliquo pro conspōte fecerit admittit. b. d.
Extra quero nūqđ illud qđ sit per alius fiat
 proprie vel improprie vel nullo modo dicif fa-
 ri. Sol. aut est dictū qđ p se iū faciat. ⁊ tūc nul-
 lo modo dicif facere. vt. ff. de ma. te. l. si ita fue-
 rit. Aut nō est dictū qđ per se. ⁊ tunc aut tu cō-
 deras actum prout pcedit ab aliquo ⁊ non sit
 proprie sed per interpretationez. vi no. in. l. j. §.
 quotiens de vi ⁊ vi arma. Aut consideras actū
 passiue prout sit in aliqū. ⁊ tunc sit pprie. vt ex-
 tra de sen. excō. c. mulieres dñi tñi nō regrat actū
 intrinsecū. Intrinsecū dico. s. corporis ppropij:
 vi adulteriū vt. ff. de adul. in rub. vt no. in. d. §.
 quoties. ⁊. C. de cad. tol. §. ne aut. Similia yba
 habes. ff. de fur. l. itaqz fūlo. in glos. facit. ff. de
 iuribz iur. l. nō solū. §. si mandato. ⁊. l. aut qui al/
 ter. §. si. quod vi aut clam. Gl. querit hic an va-
 sallos possit seruire per substitutum. dic vi i gl.
 ⁊. C. de epis. ⁊ cle. l. quisquis. per Lyn. ⁊ alios.
 Adde qđ officia solēnia sicut est officijz potesta-
 rie vel capitaneatus p aliū nō pnt exercitari nī
 si in casu necessitatis. vt in auc. de colla. §. pbi
 bemus. col. ix. ⁊. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius
 cui man. est iurisditio. ⁊ de iure ciui. mox ⁊ mē
 bri mutilatio nō potest committi vicarijs. Se-
 cus de iure canonico. vt extra de rap. in archi/
 misronatu. Bal.

Si titius filios. quida non hñs
filios partem feudi vendidit scyo extraneo & p
tem agnato suo remotiori gradu sempzonius p
rimiozia gradus vult parti reuocare ab agna
to querit an possit & qualiter. Rñ. q̃ mortuova
sallo p̃t reuocare ab agnato nullo dato p̃cio sz
vafallo viuo p̃t p̃t reuocare si filios bz reddi
to p̃cio: sed si filios nõ bz a sensu cõtrario lfe
p̃ot etia sine p̃cio. In duobus in casibus re
pellitur agnatus proximior. Primus est si cõ
sensit alienationi expresse. Secundus si tacite:
qz sciuit & tacuit per annum. b. dicit. SLEP
ZDIAZTOS. Sz i remotiori gradu phituro
vt. j. p. 3. Ia. de bel. & Pe. de cer. LDALCES
SZT. p̃cionõ gratis vt. j. sequit Ia. Et nõ q̃
per verbũ cõcedo: precedere titulo trãssert ius.
Secus si deficiat titulus exp̃ssus & tascert: vt
Bal. super feudis.

ado. l. mulier.
d. Imperator.
Uide bal. in. l. si
qua illustris. C.
ad officia. Ang.
phil. xxvij. Philu
it apod seraria. In
eadem coll. vbi
vix occidēs fili
um spurū. vide
bal. l. l. ius civile
ff. d. iur. i. m.
e. Accur. Et
nō v. q. aliq. le
gitimatio valeat
in feudo ab ante
cessoribus acqui
to iudiciū vete
rus agnatoz. qz
sepultus nouus
hrs nō nascitur.
vñ nūc est agna
tus. Add vt no.
C. de inof. testa. l.
si qz filii. nisi di
cas hoc ē verū
ex psona sua: sed
ex psona pris sic
7 rursus p. ex p
sona aui. 7 sic de
ceteris qz heres
b. d. is. r. arg. C.
de leg. l. in anali
bus. cū si. 7 qz
da discursus: sed
nō est ppe agna
tio.
f. C. In si. 7 d. i
gni nō sunt. l. mi
seratide 7 dispe
satide q alieno la
borant vicio. vt
C. d. natu. lib. l. le
gē anastasi. S3
p. iuris rigorem
sūt idigni. adeo
qz nec p. scribere
pnt. vt not. in gl.
ff. p. l. legal. ne
mo. vbi ē gl. fin.
Et no. q. ler. r. g.
tabu. nihil dispo
nit circa natura
les vel spuriōs:
vt no. in. l. vlt. ff.
de regu. catho.
g. C. iis. Et scē
ad. q. de legato g
poterat legitima
re spuriōs. itē in
cessuosos: an pos
sit legitiare spu
riū 7 incestuosum
fil. vide bar. in. l.
i. q. ex his. 7 ibi
plene p. do. mēu.
ff. d. 7 b. obli.
h. C. Dignū. Le
gitabant ē q in
vtero sunt. vt. ff.
de libe. 7 post. l.
s3 est q. sūt. 7 na
scunt legitimi 7
dū in vtero sunt
nō sūt in paren
tū suoz p. tate.
i. C. Thicars.
An aut membr
mutilatio sit pe
na capitalis. viō
gl. l. imperiū. ff.
d. iurisd. om. iu.
7 qd no. in. l. i. C.
de offi. e. 7 qm. c.
allega. 7 Bal. in
d. l. imperiū.
And. Barba.

A circular library stamp with a double-lined border. The text inside the stamp reads: "EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO".

¶ C. c. i. Et in
fra qualiter do.
seu. prop. pri.
ue. c. i. et quod le
gis et nota. ff. de
damno infec. in
l. si finita. §. si de
vestigalibus. et
infra hic finitur
lex contra. An
dre. Barba.

/
 n
 o
 n
 ta
 h.
 u
 an
 os
 ner
 ere
 are
 n
 no
 ler
 tra
 in
 di.
 Cu
 ub.
 me
 par.
 as.
 ies.
 ore.
 An
 uet
 bal.
 s. ff.
 aur.
 ter.
 iul.
 q. cu
 . vii
 . ad
 viis
 fford
 e ho
 ut du
 signi
 co. ti.
 i vi
 . se si
 vidi.
 besti
 o iu
 e. l. ve
 zatus
 l. in. l.
 apio.
 adde
 l. l. cu
 . ff. de
 r. S.
 . dile
 cti. 7
 ceat o
 6. lib.
 . dicit
 t suos
 rimo.
 i femp
 ert. p
 not. in
 . bald.
 t vim.
 ng. po
 aliqua
 lia.
 Julia. 7
 eo. l.
 lem. ff.
 u. m. 2.
 barb.

pice est singularis pugna inter aliquos ad probationē ve-
 ritatis secundum prefatum fratrem Rayn. de petra fori.
C Sed nunquid ille qui prouocat aliquem ad bellum vel
 duellum impigens ei crimina teneat probare p iudicia vel
 coniecturas. Respondeo sic. q̄ pugna equiparatur totius
 re que nondebet fieri nullis iudicijs precedentibus : vt
 no. C. de ser. fugi. l. q̄cūq. ff. de q̄o. l. maritus. z. C. ad. l. iul.
 ma. l. si quis. Qualia autem indicia sufficiant : est in arbitrio
 eius qui publicā auztoritatem habet super hoc vt. ff. de q̄o.
 l. milites. §. oportet. z. ff. c. l. de minore. §. tormenta. Alioqn
 quilibet desperatus alius ad pugnā sine causa prouocaret
 quod est absurdū. arg. ff. de iure si. l. senatus. **C** Quero ni
 quid ille qui moziur in pugna moziatur seruus pene. R̄s
 deo iste est similis illi qui moziur in tormentis nondum cōdē
 natus : z ideo non moziatur seruus pene z suum testamentuz
 non rumpeur : z hoc probatur : q̄ illi qui occidunt in bello
 non moziuntur serui pene nec hominis secus si capiatur. z
 seruuntur. vt. ff. de sta. ho. l. libertas. **C** Quero an postquā
 sunt in campo positi de commui consensu possint penitere.
 Respondeo non nisi abolito concedat a superiore. **E**nde
 ex quo conueniunt inter eos pugnare necesse est : q̄ publi
 ce villitatis est peccata nocentium apparere. vt. ff. de iniuri.
 l. cum qui nocentes in principio. **E**t nō. q̄ duellū de iure ro
 mulo regulariter est p̄bibiū. Aliquādō q̄n permittit vt nō.
 Insti. de here. ab intestato. §. per contrariū. Sed fm legē lō
 bardozū que olim multum vigit in lombardia z iusticia lō
 bardozū : z ad hoc bodie multe eius consuetudines seruā
 tur in regno sicilie z pzo regula baref q̄ duellum non effe
 ciūm tamen in pluribus casibus erat permissum. vnde bic
 in libro meo habeo talem postillam super verbo per duellū.
C Nota plene casus in quibus fit pugna de crimine maie
 statis. Sūt pugna inter actorem z reum vt in lōbarda de ma
 leficijs z publicis crimi. l. vl. **C** Et de cōsilio mortis in vno
 casu fit pugna. s. quando mulier dicitur consiliata de mozte
 mariti : vt in lombar. de consilio mortis. l. vlt. **E**t de oppo
 sicio concubitationis vt in lōbarda de conuijs. l. j. **C** Et
 de homicidio facto inter treuga vel post pacis osculum : vt
 in lombarda de homici. l. j. **E**t de mozte furtiua fit pugna : vt
 eo. tit. l. vlt. **C** Et de parricidio facto propter cupiditatē re
 rum fit pugna. vt. j. de parrici. l. vl. **D**e improprio fornicā
 tionia aduersus liberam mulierem que in alterius mundo
 est vt titu. de iniuria muliez. l. ij. **C** Et de furto facto a seruo
 in fuga constituto fit pugna contra dominū si velit negare
 seruū fecisse furtum vt in lombar. de fur. §. si seruus in fu
 ga. **D**e fornicatione facia cum vxore alterius fit pugna. vt
 in lombardi de adulte. l. iij. **C** Et de re intertata fit pugna
 inter emptorem z venditorem vt titu. de rebus intertatis.
 l. si res intertata. **C** Et de malo ordine possessionis quāq̄
 nalis fit pugna vt in lombar. qualiter quis se defen. debeat.
C Et de debito paterno fit pugna. vt in lombar. de testa. l. si
 quis tamen altero. **C** Et iter cōtrarios testes fit pugna. in
 lombar. de testi. si quis cum altero. **C** Et de periurio scien
 ter facto fit pugna : vt in titu. qualiter quis defen. l. de furto.
C Et de charia prediozum appellata falsa fit pugna vt in lō
 bar. de predijs. eo. titu. **C** Et de inuestitu. predij fit pugna.
 titu. si de inuesti. **C** Et de deposito negato si est. xx. fol. fit pu
 gna vt eo. titu. si quis per ipsum. **C** Et de furto z scalcio si
 est vltra sex fol. fit pugna. vt eo. titu. l. de furto. **C** Et in fru
 mento prediozum per vim facto fit pugna. eo. titu. si quis vi
 gerit. **C** Et de libertate petita a suo fit pugna si placeat dño
 vt. e. ti. si seruū pp appetiū. **C** Et de icēdio vt. e. ti. si q̄s asse.
C Et de infidelitate fit pugna militarijs armis. vt in. l. q̄
 cūq̄ eiusdē ti. **C** Et de rebus embiteoticis fit pugna. vt. e.
 ti. l. vl. **C** Et est sciēdū q̄ pugna p̄ est in arbitrio actoris : vt
 in lōbard. q̄liter q̄s defend. debe. l. si q̄s a dño. z. l. de pdijs.
 e. l. si quis alio aucto. **C** Et etiam hoc nota. Accur. z alibi
 non debet fieri pugna quam vbi iudicatum est. vt eo. titu. l.
 nullus presumat hominem mittere ad iudiciū nisi vbi iu
 dicatum est. **C** Quero si dñe assignata duelli vnus alius su
 perare non potuit virum tandiu fit bellandum donec vnus

victor ⁊ alter victus appareat. Rñ. is qui se probaturum fa-
ctavit nisi die assignata probei non est vltimus audiendus
arg. infit. de ac. §. omnia. ⁊ qd vi aut clam. l. si viem. §. si.
¶ Sed opp. qd est impeditus facto aduersarij. ergo debet
uari noua dilatio. vt. ff. de eo per quod factum erit. l. si. §. sed
si stipulator. ⁊. ff. de fer. l. oratione. ⁊. ff. de in integ. restit. l. vi
uus. §. nec intra has. Rñ. illa regula non habet locum in
pugna in qua vnus habet suppimere alius ⁊ vt no. ff. de vb.
obl. l. executionibus. §. si. ¶ Et no. qd super ista materia im-
perator Federicus fecit qualdā cōstitutiones locales in re-
gno Sicilie. itq. qd mihi videt qd habebant in se naturale rō-
nem que generalis est. Subijcō ⁊ ba. tex. cuiusdam consti-
tutionis que incipit eius monomachia que duellum vulga-
riter dicitur vbi primo disponit qd nō est licitū: qd nō tā vera
probatio qd quedaz diuino ioci potest. Excipit casum ve-
necij ⁊ furtiue mortis vel proditorie: ⁊ subdit in quibus et
a pugne iudicio non permittunt inchoari sed p. pbationes
ordiarias si supsint aliq. pcedi pmo iubere debemus de in-
de offō curie prius subtili inquisitione premissa. si p. pbatio
non aliquas vel p. inquisitionem plene nō poterit facinus p.
bari. tūc demū ad pugne iudiciū idicij pceditibus desce-
dat: hic tex. qd iure cōi cōsonat quod supius p. baui. ¶ In
alia autē Federici consti. sub rub. de prestando iuramento a
campionibus cauet qd postquam cāpiones circuli pugna-
toz fuerit p. iur et moria in gressu cōporalia subeat sacra-
menta. iuxta probabilem crudelitātē eoz credant dominos
pro quibus pugnam intrauerint veritatē fauore ⁊ secū om-
ni studio pugnaturos pro dominis suis. nec possunt paci-
sci qd non dimicabunt tali ⁊ tali modo puta dentibus: ⁊ ad
confusionem alterius alter ex toto posse cognescit. Et sequen-
ti capitulo ponitur de pena falsi campionis. ⁊ qd dominus
victus per pugnā falsi campionis potest in integrū restitui
sicut si esset victus per falsos testes. ¶ Item qd falso cāpio-
ni qui sciēter deiecerit debet mulari manus. Scias qd
de iure cōi falsus testis punit eadē pena qua puniret eius
de crimine intentator: puta capitis vel furcament. tex. est not.
ff. ad. l. cor. de sic. l. j. post principium. ¶ Anum tamen non
omito quod Federicus in alia subsequenti cōstitutione que
incipit confusctudinē. dicit qd similes fuerit is qui ad pugnā
impetit ⁊ eques se voluerit defendere. aduersarij eius quā-
uis miles non sit eques simpliciter eum impugnet ⁊ ecouer-
so: si pedes fuerit qui se defendere nititur. licet is qui pugnā
obtulit fuerit miles non vt miles. sed vt quelibet pugil ali-
inculcatum impugnet. Et no. tex. qui sequitur de defendētis
nanq. debet esse electio qualiter melius se defendere valeat
ab alio impetitus. consonat in ratione sui. C. de tempo. in in-
tegrum restit. l. petende ⁊ regula iuris non debet actori lice-
re quod reolictum non existit. ¶ Ibidem ait quod si habens
duos oculos prouocat ad duellum habentem vnum oculum
tantum debet vnus oculus ei claudi ⁊ subdit similiter in vi-
gijs ⁊ in membris alijs. hoc volumus obtinere iuxta pro-
borum viroz consilium ⁊ discretionem. ¶ Ibidem ait quod
ille qui teigit fezagagnum annum vel est minor. xxv annis
pro se pugnare minime teneatur sed in defensione sua posset
ponere campionem. Hec sunt statuta localia Federici. tamen
qd habent in se discretionem ⁊ naturalē equitatē ideo ea re-
tuli ad quandam instructionem mentis non tanq. ius scrip-
tū. ⁊ hec de duello ⁊ campionibus dicta sufficiāt: reseruati
alijs tam confusctudinē qd moribus ⁊ peritioribus in hac ar-
te bellandi. qd vnusquisq. peritior in arte sua vt. l. femel. C. de
re mili. lib. xj. Iuxta illud tractat fabrilia fabri. primo etbi-
corum. ⁊ experientia facit artem primo methaphysice ⁊ in
ethicis. experti singulis recte sapiūt. ¶ Egetius de militari
disciplina: ⁊ non parua aut non leuis ars videtur armorum
per quam etiam si bene geratur pax mundo propariatur. Sz
contra instit. in probemio. ⁊ in auc. de bere. ⁊ sal. colum.
prima in principio. ff. de mili. test. l. j. C. de offici. prefec. pre-
to. in nomine dñi. Extra quero dicitur h. qd res mobiles cō-
fiscant. ⁊ res immobiles hereditibus reseruant: qro qdo intel-
ligit istud verbū bñdco: nungd large p. quolibet bñdco. Rñ.
non is

non: sed *hinc* determinationem alic. bona dānatorum v3. p. fi
lijis ⁊ ascendētibz vsq3 ad quartū gradū: vi. ff. de legibz
.l. sed ⁊ posteriores: ⁊. ff. qui iūtid. cog. l. sciendū. ¶ *Quēro*
qđ de fructibz: Respondeo si sunt pendētes int̄ de eis
qđ de fundo. Si vero sint separati licet nūdum sit de sp̄s
ca excussū vel de vuis nūdum sit expressum vinū idēz qđ de
mobilibz qđ ex natura sua apparet in hoc aut̄ inspiciētē
pus delictū. vi. ff. qui in frau. credi. l. fi. §. penu. ff. d. adm̄. tu
to. l. cirographus ⁊. ff. locat. l. fi. merces. §. vīs maioꝝ p. bar.
¶ *Quid* de pensionibz. Rñdeo equipero eas fructibz
separatis a solo si cessit vices pēsonis soluēde. Sed si nū
dum cessit equipero fructibz pendētibz: si pro parte tē
poris cessit ⁊ pro parte non iudicio de eis pro rata tēporis:
vi. ff. de act. emp. l. iulians. §. si fructibz ⁊. l. fi. ff. de iure hī.
⁊ argu. ff. de reg. iur. l. qui actione. ¶ *Quēro* quid de nō
nibz delictōz. Rñdeo sume de tētio genere in sui substā
tia qz non sunt mobilia nec immobilia: tñ in similitudine dī
cuntur mobilia si debetur qđ mobilesi aut̄ immobile cēsen
tur immobilia. l. momentum. ff. de xbo. signifi. ff. de peculio
quam tuberōnis. §. in peculio: annue sūt pēcationes ad
longum tempus indistincte inter immobilia computātur in
pec. de peculio. §. i. col. ii. C. de sa. san. ec. l. iubeamus. Bal.

Siclericus. *Lafus. Clericus si pacē violauit: vel pacis violatores puniuntur.* Si uero est inobediētia pena maior puniendus est. *¶* Ho. hic pacis violatorem ⁊ receptatorem violatoris equali pena puniri ⁊ diciui receptare pro cobabitationem seu contuberniū. *¶* Secundo no. distinctione: nam aut clericus accusatus comparēt: tunc corāz episcopo est fienda pbatio. Aut nō cōparet: tunc sine alia pbatōne beneficio ecclesiastico est pūadus ⁊ bona eius ppria debent in publicum annotari. *¶* Ho. ergo q̄ imperator pōt legem statuere ptra clericos delinquentes ⁊ potest eos de suo territorio forbānire: quia d3 purgare puincia malis hominibus: vt. ff. de offi. p̄f. l. ij. ⁊. l. congruit. nec debet eis patrocinari p̄uilegiū ad persequationem scelerrum. C. de testi. nullum. Nam scit bōi clerici sunt sub p̄tectione imperatoris ita mali debent esse sub terrore. C. de defen. ciui. l. per oēs ⁊ in auct. de man. p̄f. l. festinabis. col. ij. ⁊ in. l. ij. C. de pui. scolarium l. xj. ⁊. C. de serij. l. p̄uincias. Et statuta ciuitatū hoc sepe disponūt q̄ clerici delinquentes sint extra p̄tectionem cōis: q̄ potest ciuitas beneficium suū eis nō concedere: nimirum q̄ reatus omnem honozēz excludit. vt. C. vbi fena. vel cla. l. i. nō possunt dicere q̄ de iure libertas eozum offendatur q̄ ea delinquēdo p̄didere: vt. C. de senten. p̄f. l. h̄n. Laue ist q̄ licet ista sint pulchra v̄ba tamen in canonibus statutum est p̄uarium q̄ clerici sunt de alio foro p̄ticipali v3 de foro ecclesiastico: ⁊ nec delinquendo: nec p̄rogado possunt t̄li foro derogare extra de iudi. c. arsi clerici. ⁊ de fo. cōpet. diligenti in casu iij potest extra de sen. ex cōm. c. perpendimus: ⁊ dic vt ibi. Ad idē facit illud v̄bum diuine scripturē nolite tangere christos meos: vt no. in auct. de nō alie. p̄ p̄ncipium colla. ij. Item certe nō possunt dici clerici cōmaces si citant a iudice layco q̄ citatio facta a iudice in perenti ⁊ nedum in cōpetenti: sed p̄hibito. vnde quicquid fiet in cōsequentiā talis citationis ipso iure nō v3 nāz so iure nullūz ē si legitime citatio facta nō fuerit quicqd̄ quatuor est ex ea vt no. C. de accusat. l. si accusatoribus in tima gl. quam no. Sed de hac materia vide q̄ plene scriptū ē post. Jac. bu. C. de episc. ⁊ cleri. auct. statumimus statu canonum Ho. q̄ clerici delinquentes duplicem penā patiantur: vnam in foro ciuili s̄m legum statuta: ⁊ hoc nō est t̄. q̄ pena: sed tanq̄ indignatio: vel est pena sed nō cōpletar. C. de spon. l. ij. Aliam. s. in foro canonico f3 statuta canonū vt dicit tex. Sed vt dixi canones cōtradiciunt q̄ p̄uilegiū legitibus: nam leges nō v̄dignantur sacros canones

imitari: et quia clerici de iure diuino sunt exempti a legibus se-
culi temporalis de consti. ecclesia. sed huic imperatori priui-
legiata maleficia displicent. etc.

Si iudex. Salus. Dñs castri si violatorē pacis re
cepserit aut eum repente inter cūz om
nibus suis bonis mobilibus vel adduci sub iuramento p
mittitur: aut si hoc non faciat punietur hoc dicit. ¶ Not. q
quis in suo castro nō pōt pigere malefactores vel eoz bo
na s; tenet eos & ea iudici p̄sentare vel remittere ad cū. SE
CURE. Mo. hoc verbū. i. de eius manibus nō fugiat. s; q
qro cuius exp̄sis remittit cum. Rñdico: aliqui putant p
suo interesse hoc petat exp̄sis petentiis: vt. i. cūz sepe. C. de
erro. mili. an. li. x. Si aut iudex ex offiō hoc petat exp̄sis p
blicis illius terre ad quā fit remissio. ar. ff. d. cap. l. mulier in
reus salinarum. C. Et nō in isto. §. q; insequi malefactorē
rem in fragranti criē quocunq; vadat p̄cor. ff. de adul. l. qb
ait lex. C. Et nō. h. q; si malefactor nō vult comparere: vñ
castri non tenet ip̄z ponere in manibus iudicis sed iñ
ip̄z expellere de castro suo. Et nō in isto. §. talem distinc
Aut violator pacis erat pretenus incola habens p̄tinuam
habitationē illius castri aut nō. Et aut p̄dit de innocentia
aut non. Si quidem confidit de innocentia ppareat: vt. l. i.
§. i. ff. si ex noxa. cā aga. nisi timeat de violentia impressiva
vt in. c. pastoralis de re iud. in cl. & de violentia irrationali
bili. Et quid qb nō in spe. de spon. Si vero de ea nō confidit
et tade de illo castro dñs non q; cum trado iudici: q; non
d; esse beccarius subditi sui quoniam tanq; pater d; fauore se
debet eum postq̄ prescriptum est ab imperatore expellere.

Si autem non erat manichæus castri tunc pectus tenebat
exhibere & potest esse rō in manichæo qđ nō est pū
gus sed reuerſus ad domum suam qđ dñs non debet inui
tum de domo sua extrahere: & etiam ipse dñs inuitus nō te
netur dare alteri boiem suum⁴. ¶ Sed quare non dñs
castri eum punire cum possit rōne domicilij. vt. C. vbi de
crimine ogi 03. li. Rñdeo qđ non pētebatur puniri sed pēteb
tur eum remitti ad locum delicti. ff. de accus. l. sicui. §. si. A
dic qđ nemo coram dño ipsum accusabat: rō nō poterat
nolebat: nō enim cogitur inquirere de maleficio extra iur
isdictionē castri commissio. vel dic quod permissit si voluisse
Prima placet Bald.

Siduo Si contentio est inter duos de eodem b
 neficio quorum vnus producit inuestituram
 alter non illius qui dicitur inuestitus prius attestatione s
 cipiantur: & si ille qui producit inuestituram probare poterit
 idoneus testibus de iure suo sine cōtrouerſia possidebit: &
 de rapina cōuictus fuerit alteruter eorum punitur in dupl
 e & bñficio carebit. Nota casum in quo pro rapina imponitur
 pena dupli. & hic est rapina vere immobili id est de feud
 LXXIIII. f. contra tertium possessorē. &
 Et id quod notat Innoc. extra de testi. c. veniens: qñ vn
 petitor inſigit competitorē obiciēdo se sibi pro neuro p
 ferri sentētia nisi iure viriufq; discussio secus si inter se litig
 rent sed solum contra tertium possessorē: de rei ven. is a qu
 quod not. PRØBUELY. quē dicit se cognoscere i
 minuz: & sic allegat titulu a certa psona. PRJABOR
 LJPIJ. Primo dictum. & recipiat pbatōnes al
 rius. Secus si ad probationē inuestiturę non inducat su
 inuestitorē. Pe. de cer. ABSEUE RPIJ. f. de
 violentia. Pe. quod semper presumit. By. vt. C. de pba
 ad probationē. Rapina enim requirit raptorem & rem
 ptam dicit Accur. de hb. sig. marcellus. C. in robaria
 sit fieri abſtūi habes. ff. de fur. l. si go ex domo. LXXV
 LXXV. f. aduersariū: sic Iaco. de bel.
 nullatex. PRØBUELY. id est in figura iudicij. vel
 ad informatiōem iudicis & nō iſorma iudicij: vt iudex ex
 rāſio inſormet & ſumit idē aliqñ in dicitū f. admiculū. ar
 de li. cā. l. iubeamus. de pba. l. et. l. cū pbatō. 3a. bel. S

et fructibus
vide eundem in
c. dñō guer-
ram. §. pe. in
ti. h. finitur. l.

bo Non v3.
Uide 3m. in
.c. pterea ex d
dila. 7 Bar. 7
alios in .l. ex
quacūq;. ff. si
qs in ius vo.
nōie. 7 Jo. de
imo. in .l. qui
dā cōsulebat;
de re iudi.

¶ Uad. l.
facit ad. q. io.
an. in ti. de ac
cus. §. ppe. de
statuto Pa
duano. 7 ad.
q. detenētib^o
capere males
factorē.

a t suum.
 Q: nō tenet
 re suaz pēne
 7 qd liber hō
 nō d3 dari p
 nora in pū
 dictū dātis vt
 in fū. de no.
 §. fi. 3rē not.
 bāntos de ci
 uitatibus et
 pēlledos: ad
 de. l. nō dubi
 to. l. de cap.
 vbi dī q. sed.
 nō debent fa
 uere s3 puni
 re bāntos.

¶ Hoc dicit
Uel sic qñ in
ter ppetitoze
est qñ de pla
tione ē p
tio: q verum
dñum feud
pñō f: udi
pñō inest
toz: secu
fi ab eo vi po
fideat. h. diē
Nor. istud. c
¶ In viciō in
gressos ⁊ pe
vim inclusos
in feudis. an
dre. Barb.

dicat Inno. q. quis potest certiorari de fama sine testibus. i. solemnibus: sed ad nudam informationem interrogantis. Item x per litteras bonorum viroorum: extra de spon. cum in tua per Inno. ¶ Quæro ergo nunquid inuestitio in causa sua per admittitur in testem: et videtur q. non quia probari oportet per pares curtis vel per breue testatum si preteritur noua inuestitura: et sic dominus non est idoneus testis: sed si est antiqua inuestitura videtur alia ratione repelli. scilicet quia tunc de cunctatione: vt. ff. de testi. l. omnibus et. si. si. reg. l. eos: et ideo videtur q. non recipiatur ad probationem sed ad informationem vel aliquale indicium quod verum credo. Quid quid operabitur ista informatio vel indicium quale quale. Respondeo vt presumatur procedere bona fide et sine calumnia: et ideo testes eius sunt recipiendi vt eis recepta et probantibus datur plena fides hoc intèdit ista littera et est no. Et not. q. si petunt duo suos testes primo examinati: illius primo examinandi pro quo magis presumitur: quia presumptio est res fauorabilis vt. Et no. q. informatio potest sumi etiam a teste non iurato. Gl. est hic singularis et videtur glo. in c. cum olim effemus in verbo quondam super de priuilegijs: vel bic q. non recipitur sine paribus: sed cum paribus receptus facit preualere probationem eorum probationi aduersarij qui non allegabat inuestitorem: vel si non allegabat allegabat verbo: sed non deposuit in iudicio. et iste intellectus notabilis est vt. rus etiam de iure communi. Nota ergo testimonium actoris non admitti ad intentionem cum vno alio teste fundatam sed ad tam fundatam aduersario preferendam et debz tunc deponere solemniter tanquam testis. Quæro quomodo ponitur casus in vers. q. si de rapina. Respondeo pone vt in glo. fin. Et dic q. iste qui probat se inuestitum et ex hoc debere obtinere contra possessorem si dicatur per viz expulsiuam corporalem possessionem adeptus: queritur virus causa obtinebit. Respondetur q. non: sed potius debet amplius solvere et feudum amittere nisi dominus denuo ipsuz bono ordine inuestiat hoc dicit. Et sic not. quapina reddit feudum raptoris apertus domino: et intelligo q. rapina seu violentia fuit facta contra dominum qui licet attesteret vasallo de abusiua inuestitura tamen corporalem inuestituram non fecit fed vasallus per vim vsurpauit: ideoq. tenetur in duplo si dominus ad hoc agat: et ad restituendam possessionem domino quam inuaserat. Sed iste casus non adaptatur iudicio de quo loquitur littera: quia non agebatur ad banc penam ergo et c. C. de fideicom. lib. l. fin. et. ff. de condi. indebi. l. h. s. vli. Unde et si casus iste sit verus quoad merita delicti et culpe non verus quo ad merita cōrouesie iudicij seu litis moie. iij. questio. vi. hec quippe in glo. de ritica. l. in hac in quibus nota q. semper modus agendi considerandus est. si. si pars bere. pr. l. non possumus. ¶ Et sic dic q. intulatur violentiam suo competitori et dicit q. succubuit cum ipso: quia violens habuit ingressum et tunc viz passio dupliciter. i. in duplo facit. ff. de acquirenda possessio. l. si ex stipulatione. Et sic nota q. vnus ex competitoribus potest confringere competitorem suum ex delicto in se commisso et vincet contra tertium conuentum contra quem probauit. Itēz competitor punietur de culpa ex qua succubuit in causa: mirum est et facit. ff. de rei vendica. l. is a quo. et de spon. capi. veniens per Inno. et. ff. sol. matrimo. l. i. iij. et. ff. ad rebellia. l. heres cum debeat. ¶ Tamen qualitercunq. intelligatur: quero secundum glo. virum simplex inuit in isto duplo: et glo. dicit bic q. non. Sed in. l. si quis in tantas dicit q. sic sed certe tex. illius legio loquitur per alia verba q. sic tex. scilicet per verba simplicia. Nam hic dicit dupliciter soluat quod meram penam significare videtur. ¶ Circa quod do duas doctrinas. Prima est quado ex legis dispositione petitur principale vna cum penali et ex eadem lege et eadem actione: tunc in pena constituitur fors: secus si ex do

uerbis legibus vel causis. Primum probatur. ff. de publi.
l. hoc edic. Secundū probatur in. l. si pro fure. ff. de condi.
fur. Secunda doctrina est q̄ quādo fors consistit in specie.
pena consistit in quantitate q̄ non minuitur obligatio q̄
titatis propter obligationes specie sed adiicitur. vt. ff. quod
me. causa. l. si cum exceptione. §. q̄ si homo. Tamen quidā
possent per eandem. l. arguere in contrarium quia in actio-
ne quod me. causa quadrupl inest simplum licet illud sim-
plum sit species: sed illud est: quia lex sub vna agēdi forma
totum includit: vel quia actio est arbitraria & non est ab ini-
tione penalis: vt nota. in. si. qua. pau. fe. dica. §. si. & c. d. fur.
l. ancille. Item quia lex sic declarat: & idē in actione vi bo-
no. raptor. Sed Accur. dicit q̄ vbicūq; lex nō declarat q̄
non inest q̄ tunc semper inest. Ista est gl. no. ff. ad. l. iul. pe-
cu. l. si is qui predā. Et predicta vera in penis que imponū-
tur per nomina multiplicatiua. Sed quando imponūt a
lege per nomina simplicita nunq̄ inest simplum vt. C. de sen-
ten. que pro eo. l. i. in. si. & ibi no. & facit in. si. de acti. §. tripli.
& ar. de verb. obliga. l. stipulator ista. §. alteri. & quod no. C.
de seruus fugiti. l. penulti. **BEAETHEDAR**
¶ Ad. q̄ ex inuasiōe feudū amittitur. Super hoc Jo.
salsolus in summa sua in inti. quibus mod. & causis feudū
amittitur super rubricella inter inuasiōem feudū amittit
sic ait. Item feudū perditur inuasiōe que duobus mod.
committitur. Primo si domino rem feudalem ad huc tenen-
te vasallus auctoritate sua sine domini sui & iudicis licentia
rem inuadit: vt. C. vnde vi. l. inuasor. licet dominus rem cō-
cesserit in feudo tamen vasallus propria auctoritate impre-
be capiat illa: vt. C. de acquir. poss. l. si ex stipulatu: & l. fun-
di venditor. C. Secundo modo fit si alio tenente res aucto-
ritate sua inuadit. nam ius quod habet in re propter suam
furorem audaciam perdit. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantum
Quid autem si vasallo possidente alius est ingressus posses-
sionem rei feudalis & vasallus statim cum sciuit rem ingre-
sus est possessionem. Respondeo dicitur rem inuadere: sed
potius rem inuasaz rebabere vt. ff. de vi & vi ar. l. i. §. possi-
dere: eo tñ casu quo vasallus propter inuasiōem contra ex-
traneum factā perdit feudum dominus rem a quolibet pos-
sidente poterit vindicare. C. de iur. off. l. si. cum non de-
linquenti factum alterius nō doceat. vt. ff. quod vi aut elaz.
l. nec in potestate. ff. de reg. iur. l. non debet alteri. & argu. C.
de penis. l. fancimus. Jo. fa. §. **AD PDS TERAB**
Quidā sumunt hic tale argu. v3 q̄ remotus a dignitate ali-
qua propter vicium simoniacum ad eandem dignitatem iu-
ris possit eligi sed h̄ ratio falsa est q̄ remotus ab officio vel
dignitate propter vicium persone nunquam ad illud aspi-
rare potest perpetua macula sibi officiente nisi ex principis
dispensatione. vt. C. de suscepti. & argu. l. si aliud lib. x. C. si
rector prouin. l. i. **THAD BODARE**. Nam sententiā
non solum priuat: sed inhabilitat & mortificat in auct. & que-
sto. §. si. col. vi. Iuxta illud virgilij: facilis descensus auer-
ni & c. vt no. C. de libe. & eorum lib. l. ij. §. si. Bal.

Si tres vel plures. Causa. Contentio
est inter tres vel plu-
res de beneficio qui producant diuersos inuestitores & du-
bium est quis possideat beneficium sine rapina: querit quis
liter iudex procedere debeat in causa. Respondetur q̄ in-
quirere v3 veritatem a duobus bonis testimonij doibus in p-
uincia eorumdem commorantibus & cognita veritate ille
quem confiteri possessorē esse obueniet: nisi ab aduersa-
rio aliud probatum fuerit. h. d. **ABED BES**. In pos-
sefforio idē in probanda possessione sufficienti duos testes
littera nec requirit q̄ sint pres curie. **BODAT DES**
AD BODAT §. i. id est bone fame. **AD BODAT** §. i. **BES**. Ad. possessorē melius pbari p testes quicquos
vt h̄. l. i. §. si. ff. si. q̄ vici oculus & itatem psumitur scire vi-
su. C. vbi de cri. agi. o3. l. i. q̄ pūtia est quodā obiectū visus.

Item

Item

Item no. in glo. illud vulgare beatus qui tenebit: sup
verbo requirit Jaco. bel. ponit talem postillam scilicet ex
officio suo inquirendo veritatem etiam si aperte testes nō
sint producti ⁊ est speciale sic. C. de bonis vacan. l. si qua
do li. x. Et sic q. debent aperte produci. Jacob. bel. est
enim duplex inquisitio scilicet cōmunis ⁊ inquisitio exu
berans. Sed prima vera quia iudex non potest supplere
de facto. Item quia in casibus civilibus non habet locus
inquisitio nisi in crimine vsurarum vt no. Anno. extra de
iureiuran. c. ad nostram: ⁊ nisi in causa suspecti vt. C. de p
cura. l. cum ⁊ ff. de suspes. tu. l. iij. §. preterea. ⁊. l. i. eodem
titulo. vbi dicit Accur. q. inquisitio non est libellus nisi
vbi persone vnus fauor vel ipsa pietas iudicem ad ciuile
inquisitionem adducunt vt no. Ly. C. quod cum eo. l. q.
seruimus. nescio tamen si Bar. vulgari allegare Ly. qd di
ctum non est alibi in iure ciuili. ¶ Oppo. q. dominus ha
beat cognoscere in causa feudi. Sol. h. non constabat de
domino quia litigantes producebant diuersos inuestito
res secundum Jaco. bel. ⁊c. Bal.

Si rusticus. *Calus.* Si rusticus militē de pa-
ce violata pulsauit ⁊ uersū esse iu-
rauit: certe miles manu militari se expugnare debet. Si
autem miles cōtrario rusticū de pace violata pulsaue-
rit ⁊ iurauerit verum esse. rusticus aut diuino aut huma-
no iudicio innocentiam suam purgabit vel duodecim te-
stibus idoneis. Si uero miles ꝑ pace violata aut aliqua
capitali causa militem alium pulsauerit per duellum ꝑba-
re non poterit nisi ꝑbet se militem natione. *h. d. MORA
VOLUNTARIJE.* idest non ꝑ caluminiā. *Pe.*
de cer. *SEB DE NECESSITATE.* qui non
pōt aliter iusticiam consequi nisi ꝑ duellum. *ABHAI
ABHJITRJ.* idest corporali sacramento. Vel dicit
idest capione ꝑ se dato ꝑe. de cer. *C* Sed nunquid rusticus
posset clamare militem ad duellum. dic ꝑ non. nisi si
natus ex nobili genere ⁊ tunc expone rusticus idest ruralis
quia habitat in rure: tamē si nobilis genere sicut sunt
multi in italia scēꝑ ꝑe. de cer. *PROBARE POS-
SIT.* Nota h̄ expressum ꝑ qui nobilitateꝝ allegat eam
probare debet: ⁊ sic ꝑna birudo non facit ver. ita non in-
telligitur de genere militari nisi ille qui ꝑbet ꝑ antiqui-
tate sui maioris fuerunt legitimi milites. Et facit qđ no-
ff. de gradi. l. stigmata. Et ad de de pugna quod no. s. co.
s. si quis hominem. Et an principales persone debeant se-
cere pugnam ꝑ se vel ꝑ aliū. dicitur hic in glo. ꝑ iudiciū
Et cum quo debeat quis pugnare. dicitur h̄ in glo. Et an
quolibet crimine capitali possit imponi pugna. no. hici glo.
Et ergo non quod feloniam seu d̄ infidelitatem nō sit pugnare

Sic ergo n. q. de feloniam seu d. in delictum non in pugnam
no. j. de alie. seu. pa. c. non est confuctudo in glo. que incipit
in lombard. Et an vassallus contra dominum infidelem
possit pugnam imponere. no. ibidem. Item an dominus
requirere pugnam debeat per se pugnare. no. ibide. Et
de iudicijs diuini ferri candentes et aque calide. no. hic in
glo. per iudicium. Item an minor possit compelli per se pugnare. no. j. d. pa. iura. fir. c. i. in glo. Et ita habes. no. h. in
glo. Ratos de genere militari mitius i corpore puniti do
q. plebeios. Sed in pecunia sunt magis puniti et nobiles
q. ignobiles. tene menti glo. et intellige glo. h. in penia arbitarijs tantu. Et vtruz magis delinquat qui est in maiori gradu q. parvus miles. dicitur. q. sic in delicto militum. ri. ff. de re mili. l. j. Et no. q. de consuetudine milites non suspendunt eua pro delicto pro quo plebeius suspenderet. v. no. ff. de re militari. l. desertor. §. pena militu. c. Ba.
Post natale. ^{muniantib. q. post natale sancte}
marie provideant q. sit terum veritas et statuit pena non
seruantibus eozum deliberatione et statuta hoc. d. c. A.
non seruantes bona et enna statuta puniri debere.

Si quis rusticus, *Lasus. Precepit imperator q rusticus a*
b ma non portet^b. nec mercator qui negociandi causa p

uinciam transit: nec miles ad palatium coitatis. Precipit
 etiam qd nullus retia seu laqueos tendat ad capiendas ve
 nationes nisi aduersus apros et lupos: et statuitur pena co
 trasfacientibus: ibi dicit vsq; ad .s. publici latrones. Tho. gl.
 qd ille qui portat arma debet perdere arma. Item no. glo.
 qd ille qui portat arma presumitur habere animum malum
 nisi portat ea ligata: et ista gl. est in .s. sequenti. Item nota
 qd licitum est portare arma quis defendat se a latrone. Item
 no. qd de palatinum comunis florentie quod est in Italia
 magne excellentie nemo potest portare arma sicut vnde nec
 ad palatium comitis et.

Publici larrones. *Lasus. Publici larrones antiqua damnantur sententia. Et his non prodest appellatio vel reclamatio sic nec ceteris qui appellare non possunt. vt no. in l. edicto. §. si autem. C. de edic. di. adri. toll. per Acc. r. s. offi. presi. l. obseruandum quia lachryme non prosunt miseria r. c. Deinde dicitur q. similes aduocaciam suas vel beneficium suum male tractauit: r. a domino requisitus non emendauerit: postea priuatus est per sententiam iure suo. tandem si ausu temerario aduocaciam vel beneficium inuasit pro violatoe pacis habetur. hoc dicit. **DE VIOLATO PACIS.** i. prebendam que datur aduocatis dominorum. §. c. l. i. C. de anno. ciuilibus. lib. x. **DE VIOLATO CASTRI.** i. destruxerit vel neglexerit. Et nota differentiam quia quando quis committit bellicum commissionis non requiritur monitio. sed quando quis committit culpam omissionis tunc requiritur monitio vt notat Inno. extra de preben. extirpande. Et ex hoc c. sume argumentum q. si habens castrum in feudum male tractat burgenses castri q. dominijs potest cum monitio quod eos tractet modo debito r. consueto alias curia domini potest sibi castrum auferre quod est menti tenendum. Et est ratio quia male vtiut substantia domini. argumen. ff. solut. matrimonio. l. si cum dotem. §. si vero dotem dissipet. r. ff. de trebel. l. imperator. r. extra de accusa. c. fina. r. C. de senten. pas. l. fina. C. de sacrosan. ecclesie. au. c. n. qui res iam dictas. C. nota de pena publici latro. c. i. r. de viti. C. de seruis fugi. au. c. nouo iure. Item nota q. ille qui male vtiut feudo deteriorando rem feudalem perdit illam: sic C. de sacrosan. ecclesie. au. c. n. qui res iam dictas. C. Item nota verbum ausu temerario. quod verbum ponitur in litteris apostolicis. Item nota super verbo ordine iudiciario textum notabilem quod non est quis priuandus feudo nisi ordine iudiciario seruato r. sententia subsecuta. vide r. tene men f. ii. Bald.*

Si quis quinqꝫ solidos. CS
aliquid furatus est valoris quinque solidorum vel am-
plius laqueo suspendi debet. si vero minus tunc scopis
et forpice excozietur et tondeatur. Deinde dicitur qꝫ si mi-
nistrales alicuius domini inter se guerram habent iu-
dex eos ad pacem et concordiam reducere debet. Sub-
sequenter dicitur quinque facit transiitum cum equo pe-
terram aliquam potest equum suum saturare iuxta viam
et potest etiam vti herba et viridi filua sine vastatione
damno alicuius. hoc dicit. **MAJMAHE SOLY**
BOS. i. quinque aureos. Petr. de cer. Alij exponunt
iuxta vulgare et secundum Jacobum de ardizone loqui-
tur de quadam moneta. et de qua quinque solidi faciebant
triginta solidos veronensis monete: vi et ipse notat i sum-
ma de iregua et pace in vltima columna: et non seruatur istuc
capitulum in italia sꝫ Jacobum de beluifo. **Sꝫ AHꝫ**
MAJSTRALYS. idest familiares et notos principis
vel alterius domini esse sub iurisdiccione iudicis ordinari
PROSEMAHATUR. i. ad pacem orando. sic. C.
de libera. causa. l. cum affirmes. et etiam cogendo ante fi-
cium si bono viro videatur congruum sed post factum p-
niendo secundum Petr. de cer. vi. ff. de vsufruc. et l. equi

a ¶ Innoc. ang.
vide in li. i. vaca-
tia. d. petrus 3. q.
ibi dixi in c. qua-
liter. el. ij. de ac-
tus. fallit etia
qñ essent perso-
ne in fabiles sz
Jo. and. ibi 3. q.
notatur in c. sol-
licitus de restitu-
spo. fallit quado
inquiritur de cõ-
sanguinitate in-
ter cõiuges. vide
c. inuicelligandus
3. ibi glo. dicit a
iudicibus 3. in c.
inquirendus. de
pecn. clericozus.
And. barba.

b ¶ Non opz.
Sed an rusticus
alligetur pena sta-
tuti & sic fm illā
debeat puniri an
possit allegare
ignorantiam. vi
de Jo. an. in ad-
di. in titu. de pñt.

c. Ligata. Itē
pōt portare gla
dium paruu ad
incidendum pa
nem. vide Ang.
in. l. j. §. occifoz.
ff. ad fille. ⁊ vide
glo. fing. in auē.
de arm.

a ¶ Monere.
Uide tex. in l. ij.
ff. de his qui sūt
sui vel alieni iur.
tibi doc.

e **¶** Dictas. Et
instituta de his
qui sunt sui. i. s.
dominorum. vbi
cōsonat tex. iste.

Et tene me-
ti. Nemo enim
inauditus prius
dus est. vt. si. d. re
mil. l. iij. §. si ad
diem. r. ij. q. j. in
primis: r. malo
ordie facti d. bo-
no ordine in irri-
tum reuocatur:
vt. no. si. de euc.
l. minor. in prin.
r. si. si mulier vē.
nomine. l. j. §. j.
i. l. meminerint.
C. vnde vi. r. l. si
quis in tanta in-
glo. magna.

g. Debet. U
de Bar. in. l. illi
citas. §. he potē
tiores. ff. de offi.
pū. 7. l. in tantū.
ff. de rerum diui
sio. 7. quod nota.
l. dis. c. placuit.
And. bar.

33 quare fur nō
 ē p̄ pzo furto ex
 cūcari nūi mox
 eae. Rn. q̄
 cūcario nō ē p̄
 tē: pena delicti
 nūi q̄ apparet
 delicti p̄ eam
 p̄ purgat. Item
 bāntus nō aua
 licti excipied p̄
 taturum loci an
 audiat opponē
 exceptionē fa
 cti vel solutiois.
 Et v̄ q̄ nō p̄ gl.
 in. l. nemo ex bis
 de reg. iur. tñ li
 et det bāntus non
 debebat audiri si
 offerat p̄pter
 audicē inquiri f̄
 Ricar. 4 ad q̄
 no. in. l. j. C. si tu
 ne ge.

C In glo. Et
 vide in l. de no
 ra. in. f. l. i. finī
 ta. an. §. si de ve
 rigalibus. c. dā.
 infec. per Bar.
C Itōia. Et
 his tria habes
 q̄ nō videt dis
 ferentia in prin
 ceps utatur vo

[illegible]

a per Accur. ¶ Bone rex francoꝝ cōdenauit aliquem ad mortem et dū ducere ad paticulū quorūdā rogatū pepcit ei ipsū in integrum restitūdo: q̄rit vtz seudū q̄ teneba: turia rege vel ab alio recuperat rebus in eodem statu permanentibus: et videt q̄ sic: vt. ff. de manu. testa. l. Aristo. Et qz restitutio in integrū equarat postliminio: vt. ff. de iniusto testa. l. si quis filio. §. pe. Et q̄ p̄riorum eadem est virtus. An q̄ condēatio abstulit plena misero in integrū restitutionis restituit. vt. C. de senten. pas. l. si. x. eo. tit. l. i. ibi vt autēz sciat ec. ff. de minor. l. q̄ si minor. §. restitutio et c. In contrarium videt q̄ iste sit effectus vnius pene et statū sit inhabilitatus vñ post restōnem vñ nouus hō: et iō ḡas nō recuperat: vt. ff. de adimē. leg. l. si seruus. ff. de ac. et ob. l. seruus effectus. ff. de p̄di. et demō. l. intercidit. ar. ff. d̄ capiti. et possi. l. nō vñ a patre. et l. mulier. et ff. de mino. l. si ex cā. §. papi. Sol. si istud seudū erat apertū regi recuperat illud: secus si erat ap̄tū alij: nam restitutio regia nihil operat in p̄iudiciū tertiū. ar. C. loca. l. i. cum hermes. Bid. l. intercidit. rñ. q̄ ibi legatum vñ defecere a prin. q̄ p̄dente cōdōne luperuenit impossibilitas: q̄ n̄a loquit de iur tertio q̄sito et facilius aliqd̄ repat̄ quā in nouas essentiam deducat: vt. ff. de pac. l. si vnus ex argentijs. §. sed si p̄ actū cōuentus: et facit. C. qui nō p̄nt ad liber. pue. l. i. et q̄ nō. ff. de infami. l. quid ergo. §. pena grauior et c.

[illegible]

tionez q̄ ad condēnationez. Et si repiā q̄ regula fallat
in sententia eodem mō fallit in probationibus tex. est sin/
gulariter. ff. de māu. l. lege iulia ⁊ papi. Et l. 1. d. d. Mo
ta q̄ si dñs non denūciat vasallo nō tenet offerre vasallus
h̄ est vtz qñ est rectū feudū: vt per Jac. bel. hic. v. dñi. s. si
de feu. fu. p̄tro. s. inter do. ⁊ agna. in. c. l3. Si est ad certuz
seruituz: tūc refert aut est tempus exp̄fuz. ⁊ interpellat
dies pro hoie: ⁊ tūc non baf aliquid plus d̄ tempore quia
potuit p̄uidere. Aut non est exp̄fuz certū tempus. s. i
tacitum. ⁊ tūc post illud exp̄fuz baf congruū tempus
arbitrio iudicis q̄ non potuit p̄uidere verbigratia si sit
pactū q̄ deberet dñm iuuare mota guerra ⁊ h̄ in x̄l. vi. cū
potuerit q̄ tex. est valde not. ⁊ vide. l. i. ff. de penu. lega. ⁊
n. ff. quādo di. le. c. l. nec semel. §. si in habitationez. Si au
tez est tps̄ appositū regit̄ interpellatio ⁊ cum fiat super fa
cto regit̄ aliq̄ spaciū tēporis arbitrio iudicant. Idem q̄
si sit appositū tēpus cū petiero vel cū regisiero. Nam q̄
iure cauet idē si pacto exp̄mat iuris dispositiōe. nō mutat
vt. C. de fideius. l. nō recte ⁊. ff. mā. l. q̄ mutū. §. nō iō. bal.

Si vasallus. Si vasallus edificium fecit in feudo et ipsum sua pecunia meliorauerit mortuus est sine herede quod iuris. Rñ. aut onus patiat edificium tolli. aut heredi vasalli soluat precium meliorationis. Idem est si vasallus sua pecunia feudo seruitute acquirit. h. d. Et no. q. iste §. loquitur quando feudum reuertitur ad osim per generationem finitam. secus si reuertatur culpa vasalli qd tunc perdit meliorationes quas fecit. Nam cum perdat principale perdit et accessorium vt. l. ij. C. de iure emphyteos. Sed videt qd habeat locum retentio propter expensas vt. ff. de excep. do. l. paulus. ff. de condi. inde. l. q. exceptio ne. §. si p. et. l. si in arca. ff. de rei ven. l. sumptus. ff. de le. i. l. domos. z. l. si domos. ff. de peti. her. l. plane. z. ff. de neg. ge. si ex duobus. Sol. in feudo. qd emphyteos ideo ē. secus qd in penaz suis delicti cadit a iure suo. Item in emphyteos est alia ratio quia emphyteosis videt concessa ad meliorandum. Sz qd erit in tali casu. Ecclesia vendidit mihi domus iure pprio et areaz iure libellari finita est emphyteosis tē pore. qrit vtrū ecclesia debet vni de duobus facere. vel pati qd edificium tollat vel retinere mihi omnes expensas quas vtiliter feci in edificando. Et videt qd sit in electione ecclesie vt bic. In contrariū videt qd sit in electione mea qd vtiliter gessi negocia sua in postez sed a principio gesseriz negocia mea. Itaz pro rato bz hēti qd vtiliter gestuz est vt. ff. de neg. gest. l. pōp. scribit. Itē cū sciam rē ad ecclesiā post certū ipsa reuerturaz videoz habuisse aium ecclesiam obligandi. Sed vñ dicēdum qd si ecclesia mihi offert qritū ex ruina edificij effem peccpturus qd ecclesia non teneatur in plus quia non interest mea in plus. vt. ff. de rei vendi. l. in fundo. Potest dici qd si expensa est vtilis teneatur mihi ad expensam. Sed si non est vtilis teneatur mihi ad valorem ruderū. arg. de nego. gesti. sed an vltro. §. i. Et bic precise obseruari istum tex. quia ecclesia eligat alterum de duobus in emphyteos sicut bic dicitur in feudo. Nam cū ecclesia debet esse cultrix iusticie. vt. s. de alie. feu. c. i. non debet locupletari cum aliena iactura. Et ita seruati cōsuetudo. aut ego soluat. aut edificium eleuari permittat. non ob. d. l. in fundo. quia ibi possessor non habebat causaz ab agente. nec vlla rōne iusta motus fecit expensam. bic vtrō sic. z. ita credo per istum tex. licet alias debuerim de h. dixi. s. si p. rouer. fue. de inuesti. c. i. §. si qs de mō. Bal.

His consequenter. Rufus. Vasallus defunctus est sine filio relicto extraneo herede. et sic feuduz reuertitur ad dominum queritur de fructibus eius anni quo reuertit. Respon. distinguunt. Aut vasallus decessit ante martiū et tūc fructus omnes eius anni pertinent ad dominū. Aut ante augustum et tunc fructus pertinent ad hēdes vasalli. Aut post augustū et tunc omnes fructus anni percipiet dominus. Quidam tñ dixerunt indistincte omnes fructus pēdentes ad dominum pertinere. hoc dicit. Nota qd iste §. habet

habet in se nullam rationem. Si enim dimisisset fructus
proportionaliter prorata anni potuisset ratioabiliter hoc
dixisse qz totius anni vnus fructus est pro rata anni diui
dendus vt. ff. solu. mati. l. diuortio. §. quod in semetipz.
Item si dixisset qd fructus pendentes tempore mortis va
lalli pertinerent ad dominum sicut fructus predij embri
teotici habuisset in se rationem propter cohereniam soli:
vt. ff. que in frau. cre. l. fi. §. pe. ff. de vsu. l. defuncta. §. de
actio. emp. l. iul. §. si fructus. ff. de iur. fi. l. valerius. ff. qui.
mo. vsu. l. am. l. si vsufructarius meum. ff. de vsu. l.
si fur. decerpserit. Sz dicere qd martius vel augustus ba
beat diuidere fructus nulla ē ratio beneplaciti. & forte iō
quia post martium vasalli debent se preparare ad preluz
quas de causa meretur lucrum: vel dic quia annus incipit
a marcio quod ad viuentes fructus: sicut mundus incipit
de mense martij & tunc primū terra produxit herbam virē
tem. Et intelligo qd omnes fructus qui percipiunt vsqz ad
kalendas augusti vel percipi debent etias si casu aliquo
non potuerunt percipi: sed sint in agris pertineant ad va
sallum. His acceptis reliqui mortuo vasallo sine bere de
pertineant ad dominum. ¶ Quid de pensionibus si seu
darius locauerit feudum. Respon. idem qd de fructi
bus: quia loco fructuum succedunt: vt. l. defuncta de vsu
fruc. fm Jaco. bel. qui dicit qd hic est casus fm secundam
lec. fuaz & vide. l. de anonis ciuilibus xi. r. j. an agna.
vel filius. c. l. vbi videas & de materia in. c. si propter tua.
in. ver. primum de rescrip. in. vi. Bal.

Contra omnes. *Casus.* Quæsitum est pira-
num adiunare. Rñ. qd pira oēm hoiez: quinimo & contra
patrem & filium & fratrem sed non contra dominū antiquo-
rem. b. d. Nota qd non habetur ratio effectiōis cuz vasal-
lus teneatur iurare dominum contra patres & filios & fra-
trem: sic & alibi talis ratio non consideratur: vt nota ff. de
pac. l. fidei iussor. Item not. duos casus quibus vas-
fallus non tenetur iurare dominum: primo contra impe-
ratorem item contra priorem dominū. Hæz ius regis sem-
per vñ exceptus: extra de iuric. c. venientes: imo dñs sem-
per specialiter excepti. vt. j. de probi. seu. alie. c. imperialē.
§. i. Item videtur exceptus ius prioris domini vt hic: sed
quo ad hunc effectus vt non teneatur scdm dñm cōtra pri-
mum iurare. Tamen si secundus dominus celeriter teneat
et ad interesse. vt. ff. de actio. emp. l. i. in fi. & ff. de pig. act.
l. i. §. fin. Et ideo vasfallus cum iurat fidelitatem debet no-
minatim excipere ius prioris domini: vel saltem adijcere
saluato iure alterius domini cui esset obligatus: arg. ff. de
ma. te. l. si quis locuplex. Et hec maxime vera sunt i pseudo-
legitimo: quia videtur asserere se nullum alium dominum
habere vt dixi in euidentialibus huius operis super rati-
brica vbi videas. Querit gl. nunquid vasfallus teneatur
furare cōtra seipsum ex vi iuramenti fidelitatis & videtur
qd sic. vt. ff. de condi. indebi. l. frater a fratre: in fi. pñc. In
contrarium videt qd in generali sermone non continetur
persona loquētis: vt. C. de solu. l. inquisitio veritatis. Et
quia quilibet res naturaliter appetit conseruationem su-
e esse vt nota. ff. de verbo. signifi. l. liberorum. Finaliter glo-
sæ determinat qd non teneatur iurare contra seipsum. Et ra-
tio est non solum illa de qua loquitur. l. inquisitio verita-
tis: sed etiam qd dominus econtrario non tenetur iurare
contra seipsum. Et nota istam rationem qd si inuicem te-
nent iurare contra se ipsos: nulla esset obligatio. vt. ff. de
lega. l. lab omnibus. §. si a titio. Querit gl. nunquid dñs
teneatur iurare vasfallū contra omnes hoīes: dicit qd si
eriat cōtra patrem dominū & filium eius ex natura parit-
tatis fidei vincinde debite. Et ista gl. quotidie allegatur
& nota eam bene. Sed ꝑgo. aliter dicit qd teneretur con-
tra fratrem & filium: sed non contra patrem non obstat
ista littera: qd loquitur in vasallo sed questio nostra loqui-
tur contra. l. in domino. Sed glo. ista verius dicit qd co-
relatiuorum & mutue obligationis eadem est natura. C.

inde. vidu. l. fi. Et bene facit quod nota. in. l. qui se patria
z. C. unde libe. in glos. ij. magna. z. vide. s. de iur. fidelita.
ca. i. facit z. iste tex. qd si vasallus habet duos domos pu
gnantes ad invicem cui teneatur auxilium prestare dixi.
C. de cadu. rollen. in. §. ne autem. Bald.
C. de filijs natis ex matrimonio ad morgnaticam con
tracto.

Uidam. An consuetudo possit dis
ponere de substantia ma
trimonij. **B**ic vt extra d. spon. c. i. super do
te vero r. succedisse potest vt hic habes. Et
vide quod no. in. c. statutum. el. i. de berer.
lib. vi. in nouella. **C**asus. Quidam nobilis ex nobili mu
liere suscepit filios ea mortuo non valens continere acce
pit minus nobilem ea conditione q. nec ipsa nec filij ex ea
nati de bonis eius aliquid habere decessij postea super
stitibus filijs viuisq. matrimonio filij nati ex hoc matri
monio non succedunt patri in bonis proprijs extantibus
filijs primi matrimonij: alias bene succedunt eis non ex
tantibus sed in feudo nullo casu succedere possunt hoc di
cit. **C** Nota q. istud. c. continet magnam iniquitatem: vt
in auc. de nup. §. illud quoq. col. iij. **I**aco. bel. r. h. istud
c. loquatur de nobilibus loquitur gratia exempli. Vir
tus enim istius. c. stat in consuetudo generali vt patet i. fi.
c. **C** Item non stat in eo quod littera innuit q. secundas
uxorem prius habuerat pro concubina q. prout dixi alia
ratio pactu reformatur. **D**E **B**ONIS **F**RATRIS.
Nota etiam feuda his verbis contineri etiam alij no. ex
tantibus: argu. q. semel exclusus ab alio etiam illo mor
tuo perseveret exclusus de quo i. auc. sed si quis. C. d. nup.
dixit **E** y. in l. fancimus. C. de nup. Item argu. ad succes
sionem regni facili quod ex pacto defertur primogenito
quia secundus genitus non succedat etia primo mortuo
sine berede q. de primogenito loquitur pactum non de se
cundo genito vt. C. ad trebel. l. iubemus. §. fin. r. in prima
constitutione. s. fozum. r. sic ad papam libere redeat disposi
tio regni &c. **B**ald.

De beneficio semine in feudo tradito. Rubrica.

Item **f**emina. Diuide in duas p
tes. Primo de suc
cessionē femine in feudo femineo. Se
cundo de successione clerici. scda ibi in
s. ex hoc. Lasus. Filie matri in feudo
femineo succedunt masculis non exan
tibus fm Ober. 7 Gerar. sed fm alios non succedunt
si per pactum factū: hinc est qd clericus nec succedit i feudo
paterno etiam si postea habitum deposuerit. Idem in
monachis qui feudum ante questum perdunt. hoc dicit.
Nota qd in feudo materno deficientibus masculis succe
dunt femine. Et non dicitur hoc feudum paternum: sed
maternum eisdem regulis: licet mutato vocabulo transmi
tatur: quia in habentibus symbolum facilis est transitus.
Item quia a primordio tituli posterior formatur cuius:
vt. C. de impo. lucra. descriptis. l. i. lib. 3. Item quia initi
um est spectandum. ff. de donatio. l. qui id quod. ff. de fide
iuss. tutor. Item quia qualitas que cepit inesse perdurat.
ff. de leg. iij. l. pater. §. quindecim. nec videtur alterari qd
in originali qualitate i habitum retinet. vt. l. si ff. ex noxa
cau. aga. 7 B. de equitate. §. secus fm nam originis ex cō
sue. seu. fm gl. sed ve ista origine nō est curandū. ff. de iust.
a 2 i. l. manumissiois. **POST POSUERIT.**
Mo. qd qui tacite i ipso iure renūciat iuri suo postea peni
tere nō potest. C. de re. cre. l. si quis iusturum. ff. de mino. l.
i. filius. ff. de ed. edic. l. queritur. §. si veditio. C. de pac. l.
postq. liti. C. de iur. 2 fac. ign. l. si emancipata. C. d. si. infr.
si aduersarius. 2 in c. gratie de rescript. in cle. Querit hic
gl. vtrum per successionem minoru ordinu quis videat
renūciare feudo vsq. ad ipsu feudū reddat in habilis 2 gl.

a TAd domi-
num. Qd si esse-
mus in casu in q
nō reuerteret: s;
ad fratres dece-
dentis. an dicti
fructib; diuidā-
tur fm formam
huius legis: an
fm formam. d. l.
diuortio. ff. solu-
ma. Ur q; fz for-
mā d. diuortio.

b **E** Rūdeo. U
de bal. in. c. i. s. d
pac. ⁊ treug. vid
bal. in. c. ad audi
entiā. el. ij. de res.
vbi loquitur d. istis
pēsonibus ⁊ qst
sunt soluēde. an
dre. Barba.

e C In h. c. Qd
etia3 no. p statu
tis excludēbus
filias feminas ex
tātibus agnatis
q3 ualida de iur:
l3 iniquitates fas
pere uideat p cy.
in. l. i. que fir lion.
p. iur. r. s. epm vñ
abba. r p Jo. an.
i addi. ab spe de
succe. ab intest.

d. Manumif-
siones. Et ex sen-
tentia tñ presu-
mit qñtū ex iudi-
ce cōstat. Nālis
n. rō est consue-
tudinis iterpres
legitima. ff. de ex-
cu. tu. l. scire opz
§. sufficit.

Archivo Histórico

pariter admittitur pares et extranei. vt. s. si de inuesti. inter
do. et va. lis ori. s. si. Et est ratio vt ibi patet in litera. hoc ve
rū si ex rebus ecclesie fiat inuestitura: sed si de ppijs idem
tunc seruatur qđ in laico. vt. j. de cle. qui inuestiuit. fecit. c. j.
Si laicoz et tunc aut queritur inuestitura tempore quo fit.
aut post tempus quo facta est. Si queratur de noua inuesti
tu. ipe quo fit siqđ dñs bz pes debz fieri inuestitura corā eis
salte duobus vel tribus vel breui testatō interueniente a pa
ribus confirmato. licet mediolanen. aliter seruent vt hoc. c.
et. s. quid sit inuestiuit. s. j. alias inuestitura facta non valet
et si sint absentes pares qđ expectādi sunt. vt. j. de cōsue. rec.
feu. c. j. s. si. Itā ob. s. si de inuesti. iter do. et va. c. j. vt ibi nō
Si nō nō habeat pares tunc adhibeat dominus quos mi
liores potest liberos tamen vt. s. quid sit inuesti. c. j. s. si ve
ro inuestitura: et. j. de veteri feu. s. qđ vel per inlrm publicū
Si nō qris de inuestitura noua post ipsa quo facta est: aut
cōtētiō est inter dñm et va. vel deputatū ad guardiā: aut in
ter dñm et cōditōre: aut inter dñm et emptōre. aut inter do
minum et eū qui sibi pretendit ad feudū camere vel feudū
canecue: aut inter dñm et vafal. q dicit se inuestiuit de noua in
uestitura. aut interdū dñm et agnatum qui dicit se successisse
vafallo. aut inter dñm et filiū vafalli aut est ptiō inter agna
tos et filiā. aut est ptiō inter vafallū et aliū quē qñat nō esse
vafallū. Si quidē cōtēntio non est inter dñm et vafallū vel
deputatum ad guardiā: dic vt dixi. s. de feu. guardie. c. j. et
de cōrouer. inuesti. c. j. s. itē si vafallus. et de cōtē. inter dñz
et va. de inuesti. s. ceterz. Si nō ptiē. et inter do. et cōtē. dic
vt. s. de cōtō. inuesti. c. j. s. similiter: et de feu. pñ. inuicē. l. pñ. s.
c. j. et c. h. Si nō cōtēntio est inter dñm et emptōre: tunc dic
vt. j. de cōtō. inter dñm et va. c. j. s. si de cōtē. inter dñm et
emptōre feu. c. j. Si nō est ptiō inter do. et eū q sibi ptiendū
feudum camere vel canecue. dic vt. j. in. c. j. s. si nō vafallus.
Si nō est cōtēntio inter dñm et vafal. q dicit se inuestiuit nō
va inuesti. hoc mēbrū psequit gl. s. vñc clarius. aut est cō
tēntio de inuesti. quā dñs negat esse faciā: an ecōtrario de cō
tēntiōne quā dñs affirmat et vafallus negat: aut de incremē
to feudi. aut de pactis initis inter cos pter feudū nām. aut de
cōtēntiōe de ingratitudinē vafalli. Si quidē est cōtēntio de inue
stitura quā dñs negat interuenisse. tūc aut dñs possidet aut
vafallus. si dñs tūc pbare dz vafallus per pares curtis vel
breui testatū a paribus confirmatū. vt in. c. j. s. qđ fit inue.
et. s. de cōtē. inter do. et va. de inue. c. j. in pñ. et si de inuesti. in
ter do. et va. lis ori. c. j. l. s. fm mediolanen. aliter seruēt vt di
xi hoc est vñ si testes nō recusent dicere veritatē alias cogē
di sūt a paribus vel a dño. vt. s. qđ fit inuesti. c. j. et. s. de no.
for. c. j. Si notandū. si dñs nō cōpellat l. vafallo pbare per
extraneos. vt. c. i. quid sit inuesti. Bōt ēt cogi petere testes a
comite vel a populo vel ab impatore. vt. s. si dñs feu. inter do.
et vafal. lis. ori. c. i. siue testes sint pares extrā. vt ibi pñ. l. a.
Hec vera si dñs bz pares. alias admittunt indifficiliē et ex
nei. vt. c. i. qđ fit inuestitura. Si nō vafallus nō pōt pbare p
testes vel p breui testatū regulariter dño possidet ita inuis
randū vt iuret vel referat. vt. s. qđ fit inuesti. s. i. s. de pñ.
inuesti. c. i. circa prin. de conten. inter do. et vafal. de inuesti.
circa prin. In casibus tamen remittit domino iuramentum
vt. s. de pñ. inuesti. c. i. s. si nō feudū. et de cōtē. inter do. et
va. c. i. s. ceterum. Si autē possideret vafallus dño iumbit
pbatio: qd actor est. vt. C. de pba. l. actor: et de edē. l. qui ac
cusaret. et. s. qđ fit inuesti. s. si nō. Eo autē deficiente in pbatō
ne aut vafallus possidet anno dño sciēte et seruitiū spōte re
cipiēte et deferet vafallo iuramentū vt solus iuret vt. s. si de i
uesti. iter. do. et va. lis ori. c. i. s. si. Et dic q ibi pñabat feu
dū esse. dubitabat in an esset pñū vel collaterale: alias for
te non iuraret solus. vt. j. de pñ. re. feu. c. i. Si autē possidet
minus anno vel dño ignoratē: tūc iurat dño. vt ibi. Si autē
vafallus pñscipit se iure feudi. xxx. annis. tunc obtinet si
ne sacro. s. si de feud. sue. pñ. c. si qs per. xxx. Aut possidet
maiori tpe anni dño ignoratē nō in pñscipit tunc iurat cum
pñ. sacramentalibus. vt. s. de conten. inter do. et vafal. de in
uesti. c. i. circa prin. et si de inuesti. inter do. et vafal. lis ori. c. i.

cap. prin. Sed si notandū q̄ iuramentū nō semp̄ deferret pos-
sidentis sed iudicis arbitrio cōmittitur cui sit deferendū q̄
intueri dē fm̄ facti qualitatē et personāz conditionē et cāe
naturam: vt. j. de consue. rec. feu. c. i. C. de iur. iur. in bone fi-
dei. et plene dixi. s. de p̄rouer. inuesti. c. i. circa prin. Quas-
q̄ aut iurare debeat dñs et vasallus et eius heredes dic vt. s. s.
conten. inter do. et vasal. et de inuesti. feu. c. i. circa princ. et si
de inuesti. inter do. et vasa. lis ori. c. ij. circa prin. et j. de p̄fue.
rec. feu. c. i. §. i. et de no. feu. c. i. §. fi. Item est sciendū q̄ non
obstante p̄rouersia dñs vasallus inuestiri de suo et alio recto
feudo q̄b̄ h̄s ab eodē dño sine p̄rouersia: vt. s. de cōtrouer.
inter me et do. de poz. feudū fratris mei. c. i. §. fi. et j. de alie.
feu. pa. c. ij. Si aut̄ p̄rio est p̄rouersia de inuestitura quā dñs
affirmat et vasallus negat: dic vt. s. si de feu. fue. controuer.
c. vasallus de lege cor. c. si. Si vero est contentio de incremē-
to feudi: dic vt. s. de p̄rouer. inuesti. c. i. §. si quis de m̄sō. et
de inuesti. de re. alie. fac. c. i. §. fi. et s. hic finit lex. c. i. §. si va-
sallus. et j. seq. Si aut̄ est p̄tentio inter do. et vasal. de pactis
appositis inter eos dic vt. s. quid sit inuesti. §. si. Si aut̄ est
contentio de ingratitudine vasalli: dic vt. j. qui testes sint ne-
ces. ad p̄bandum ingratitudinem. c. i. Si aut̄ est p̄tentio in-
ter dñm et agnatos vasalli: dic vt. s. de controuer. inuesti. §.
cum aut̄ de p̄tent. inter me. et do. de poz. fra. mei. c. i. de gra.
fuc. in feu. c. fi. et de inuesti. in mari. facta. c. i. §. itē plz. et si de
feu. fue. controuer. c. i. Si aut̄ p̄tentio est inter dñm et filiā va-
salli: dic vt. s. si de feu. fue. controuer. c. inter filiam. et de con-
tent. inter mafcu. et fe. c. i. Si aut̄ cōtentio est inter agnatū et
filiā: dic vt. s. si de feu. fue. cōtro. c. ij. et de gra. fuc. in feu. c.
fi. de cap. qui cu. v̄c. c. si contentio. Si aut̄ est contentio inter
vasallos: dic vt. s. s. pa. te. c. si duo. et j. tres. et de lege cor. a.
c. ij. Si aut̄ est contentio inter vasallum et aliūm quē constat
non esse vasallum: dic vt. j. de contro. inter vasa. et aliūm de
benc. c. i. Ja. de bel. Sed ista distinctio lz sit bona et perfecta
tñ pōt abbreviari. Dico ergo q̄ aut queritur de contractū
aut de probatione. Si de contractu: aut est noua inuestitu-
ra aut antiqua. Primo requiritur alterū de duobus vel q̄
inter fuerit pares curtis si dominus habebat pares vel bre-
ue testatū. Et q̄ alteratiue lex loquitur non rego q̄ breue
testatū habuit presentiam parium: statum enim in dubio p̄-
pter publicam fidem: vel dic vt. s. dixi appoſillando textus.
Si autem dominus non habebat pares sufficiunt extranei
dumtamen sint viri probati et omni exceptiōe maiores. Si
v̄o loquimur de veteri inuestitura: q̄ fōmetū antiquitatis ha-
bet sufficiunt testes extranei dumtamen probate et optime opti-
nionis: et hoc inuestitura laicorum. Sed inuestitura clericorū
de rebus ecclesiarum fuit sit noua siue vetus sufficiunt
testes Idonei extranei: vt hic probatur in. c. nōstro. vt supra
que sit inuesti. quam titius. c. j. et si de inuesti. inter do. et va-
sal. lis ori. c. i. Dico autem de contractu quo ad valentiā cō-
tractus que consistit in duobus. i. in substantia et solēnitatē.
Nam omne quod est debet aliquod principiz sui esse. vt. l.
j. ff. de reg. catō. ¶ Tunc sequitur fm̄ membrum principa-
le de probatione. Et ad intelligentiam huius p̄mitto q̄ ista
sententia diuersa esse et probatio esse vt. ff. de test. l. duo fun-
tūj potest. n. accidere q̄ inuestitura sit solēniter facta. tñ bre-
ue testatū non reperit vel pares curtis decesserunt. Et iō
videndū est quid iuris non reperitur breue testatū vtrum
contractus vel casus possit probari per alios q̄ pares cur-
tis. et est ar. q̄ sic. de fide instr. l. sicut iniquum. Nam debet
casus fortuitus rescindere ea que legitiē facta sunt sicut vi-
dem⁹ in snia: q̄ lz sit laia i scriptis tñ p̄dita scriptura cāu for-
tuito p̄pbari eius tenor et amissio p̄ testes: vt. l. qm̄. C. de be-
reti. ¶ Ad videm⁹ in p̄uilegiis dñm testes l̄ati et solēnes: ex
cēsi. c. cū oli. Si v̄o nō ieruerit in sn̄m et testes substantiales
sint mortui nō superest vasallo facultas probandi: debuit. n.
facere testes recipi ad eternam rei memoriā ne fortuitis casu
bus probationis copia subtraheret ei. vt. C. de v̄fur. pupil-
l. si. ff. ad l. a. q. l. i. in lege aq. l. si delecti. C. de testi. l. publicari
extra de testi. c. significauit. et. c. albericus. Al̄odo reuocaf
in dubium v̄rū per confessionē domini probet inuestitura.

Et dic

Et dicitur loquitur de preiudicio tertij et non sufficit confessio
dñi vt. ff. de iureiur. l. sed et si possessor. §. si. cum. l. seq. Aut
loquimur de preiudicio ipsius consentis. et tunc aut cōfite-
tur rem vere et solēniter actam: et tūc statut confessio. vl. l. j.
de cōfess. et quod no. C. de li. cau. iubemus. x. l. cū p̄cur. r. C. d.
omni agro defer. l. rura. xj. li. Aut dñs confitetur veritatē: sed
negat solēnitatem: et tunc Aut a principio et dñs dz audiri
qz p non factio b̄r quod nō legitime factū est. Aut primo ne-
gat et postea delato ei sacramento cōfiteatur veritatem et ne-
gat solemnitatem. et tūc nihil patrocinatur ei negatio. vt. C.
de fideicō. l. qōnem. et infit. de fideicō. bere. §. si. et bic. et sic p̄
pter mādātū inducit quedā cōfessioncia et ciuilis obliga-
tio que est vbicumqz agi pōt fm nostre ciuitatis iura vel me-
lius. ideo est qz pp primū mendaciū super veritate: et sic fin-
gitur oīa solēniter acta vt. C. de nō nu. pe. qz quādo p̄p̄ia
iuxta illud qui sic sepe affirmari soles qz si quādo dicere vtz
velis non adhibeo fidē ar. ff. de accus. l. si cui. §. si. fr. re mi-
l. non oēs. §. a barbaris. Alius casus est qñ quis cōfite-
tur lemmiatē et negat veritatē: vt qz intēfat feudū rectū et dñs
dicat verum qz interuenient pares curtie: sed tñ nō est feudi
eum rectum sed guardie vel simile. et tūc dic vt no. s. de feu-
guar. c. j. et s. de cōtrouer. inuesti. c. j. similiter: cū fi. thd/
THAS THASTAT THAS. Thd. hic calum et
pressū qdāc inuestitura noua. **PATER SEAS J.**
THS. Thd. in feudis feminaz testimonium non admitti.
Bal.

Rubrica.

Sicut nō l3 ignorare generales leges ita nō l3 ignorare
generales consuetudines dicit Jac. de arena. C. de summa
trinitate. l. cunctos populos.

A decorative initial 'S' in a square frame, featuring a complex knotwork design. The 'S' is formed by a continuous, interlocking line that creates a series of loops and knots. The design is set against a dark, textured background within the square frame.

Sciendū. Primo quibus modis
acqrit feudū. Scđo qualiter pbeat uoua
inuēstura. scđa incipit in. qđ autē ob
ctū est. Laſus. Feudū acqrit inueſtitura
ſucceſſiōe vel eo qđ hñ p inueſtitura. Et
ā curia vaſallo: vade in poſſeſſiōe feudū
udū ac ſic eſt ppria ſacta inueſtitura: qñm
p annū tenet bñficiū ofiō ſciēte ⁊ nō dīcē
quaſi a vaſallo recipiendo: ſi vaſallus hoc p
iuramētū vaſallus obtinebit: niſi a dño ⁊
in prima parte. In ſecunda de nouā inueſti
tura curiſe ſi bz pares: vel admittunt etiā
ñs pares bz: ⁊ abſunt expectati ſunt. b. d.
¶ **Q**UAE. Dicit ſpe. in. t. de ſeu. §. qñ. ſi. ſi.
da3 qđ ſicut eſt duplex bonoz poſ. ſ. dicta
que ſunt iudē in ſubſtantia. ſi eſt duplex ſuc
ceſ: qđ ſilius ſuccedit in feudo. ⁊ decretalis qđ
ſi dñm agnoſcere: ſ. fidelitatem eſt pñare. Et ſi
decretalis nibil operat ſine dictalitate fla
nnus ⁊ dies. Sed ſi ponderas iſtū tex. in in
de ſilio nō ē vtz qđ ſit decretalis. ſed eſt qđā
que pproprie de inueſtitura paterna. bec vero
gnoſcente in vaſallū nō eſt pproprie inueſtitu
r. Tex. eſt hic quod apparet caſu. ⁊ conuerſo
r dñs mortuus eſt: qđ inueſtitura quā faciūt
r tribuit ius nouū: ſed eſt quidā ozdoqđ debet
r ruatione iuris queſiti qđ habet p inueſtitu
r qđ nō eſt oino iudē qđ habet p eodem. vt no.
l. mercis. **¶** **Q**UAE. Dicit ſpe. in. t. de ſeu. §. qñ. ſi. ſi.
da3 iſtorū vboz: qđ apprehenſa eſt poſſeſſiō
ñs verba fuerunt prolata corā paribus curie
eſtañt qđ iſtud eſt rectū feudū ⁊ recta inueſtitu
diſſiſſet per ſe corporalem poſſeſſiōem. Nam
poſſeſſiō tradit. ſ. pprio corpe traditōe. Itē
n poſſeſſiōe diſcedit ⁊ alius ingredit. vt. ſi. ſ.
ulas. §. feudū. ⁊. ſi. de acq. poſſ. l. pmiſeri. §.
datur licētia ⁊ ſequit ingreſſio. nimiz qđ iſte eſt
ſuam ⁊ fungit officio nunciū ⁊ iure vaſalli: vt

no. ff. de re iudi. l. miles. §. qui iudicati. z facti. ff. de acqui. pos. l. qui absenti. Sed si ista verba non fuissent prolata coram paribus curie vel in breue testatōz de abusiva inuestitura p̄stare per pares curiis vel per breue testatū vel confessionem domini istud nō cēseret iure recti feudi. Sed hoc de cōfessione nō credo vez: qz cōfessio est probatio a lege probata vt in aut. de equal. do. §. illud. col. vij. tunc istud feudū nō cēseret iure recti feudi nec transmiret ad heredē. Et iō est qz nō est vndiqz sua solēnitare vallatū. vt. s. qui. mo. feu. cōsti. pōt. c. i. Sz querit qd in iurisdictione vel decima seu iure decimationis vel alijs rebus incorporalibus. Rēdo sine possēdōe dari possunt in feudū: qz nō possident. Alij dicūt qd interuenire cessio: que idē operat in incorporalibus qd opat traditio in rebz corp'alibus: vt nota. ff. de do. l. ad cū. z. C. qñ fiscus vel pua. l. si. Alij dicūt qz sufficit si oīs patif vassallū vti. ff. de iure do. l. si spōsalibus. §. i. ff. si fui. v. dē. fia te. C. de vsufr. l. corruptio. ff. de fui. l. quonies. ff. d ser. ru. p̄dio. l. si edes in fi. Alij dicūt qz si oātū est castū cū iurisdīōe possē. iurisdīōne non acquirit sine possēdōe. siue ap p̄bēdōe territorij. Et sic est necesse qd prius de ipso castro z territorio fiat inuestitura corp'alis tāqz de pncipalioz: i. tāqz de fundamēto iurisdictionis: vt. C. vbi z apud quos. l. si. Cōsidera qz castro nulla ē attributa iurisdīō actiue: quia nullū est ei deputatū territorij qd dicat a tercio vt notat. Ann. de resti. spo. cū ad sedē. Passus autē iurisdīō bene inest: vt. C. de epif. z cleri. l. nulla. §. qz si inuito. z nota. in aut. quibz mo. na. l. i. l. i. §. si quis autē ex qualibet coll. vj. z p̄tatio imperij merū vel mixtū z ipsa iurisdīō nō est qd accessoriū castri: immo est qd maius eo. Tamē cōsidera qz quedā quasi possēdō p̄sistit in habitu: z hec in istis incorp'alibus acquiritur potestatis collatione vt extra de electi. c. transmissa. Quedā cōsistit i actu z executione: z hec acgrit opia effectu. Porro qz nihil agit nihil possidet: no. ff. d ser. ru. p̄dio. l. seruitus qñ in suplicie. **¶** **DE** **RE** **NO** **MIN** **ANO**. Jac. bel. **DE** **RE** **NO** **MIN** **ANO** **PRE** **SENTIA** **RE**. ff. de procura. p̄sentis: z. l. mutus. §. is. qui curatore: vel in eodē foro existente: vt. C. de p̄fcr ip. l. i. rē po. l. si. x. de hoc. **¶** **DE** **RE** **NO** **MIN** **ANO** **PRE** **SENTIA** **RE**. Not. absentes expectandos qd verū est si cōmode p̄nt expectari vt plene legitur z no. ff. de vaca. m. l. p̄tor. §. si post cam z expectabūt p̄ duos mēses z nō vltra: vt. ff. de iure fl. l. aufer. §. qz cōp̄tatione z. ff. qui sine manu. ad lib. pue. l. latinus z arg. extra de loca. c. ponit: vel iudex diffinit i ips ex quo non est a iure diffinitū: vt. j. ff. de iure deli. z not. in simili. ff. de p̄cu. l. oium z arg. C. de inge. z man. l. offamari: z. ff. de here. insti. l. si quis instituat. z. l. de vie. in p̄n. qui satis. cog. l. si seruus. de bonis auc. iudi. pos. Et no. hic qd nō valet factū nō expectatū expectandis nisi requisitū adesse noluerit. arg. eoqz no. ff. d in integ. resti. l. si. Et hoc vez qñ talis est p̄bens qui habeat administrationē. Secus si p̄pter absentia non habeat administrationē vt adultus absente curatore. nam tunc absentia impedit actum geri. vt. ff. de aucto. tu. l. j. in fi. Et tunc est arg. ad questionem statuti dicentis qz mulieres non possint p̄bere sine p̄sentia p̄pinqz nā cū auferat eis administrationē posito qz p̄pinqz nolent interesse in nō valet cōtrac nisi p̄pinqz qui hoc facerent dolo malo. Nā tūc iudex potest eo p̄sentia supplere decernendo se ratū habuit: id qd gestū erit eoꝝ calūniōsa absentia nō obstat. arg. ff. qd cū sal. tu. l. j. §. ij. nā tunc z remouere pōt eoꝝ vt suspensio: vt. C. de p̄cu. l. cū qui res agit heredu. Deinde no. valde glo. hic posita. qz nos dicimꝰ qd p̄p absentia magistratus potest iterdū quis sibi dicere. Nā certe imo bz magistratꝰ expectari. Ita dicit glo. hic no. Sed si expectatio esset frustra nō puto expectadū. vt. ff. de sta. ho. l. aretusa: z extra de forti. c. ij. §. acit. ff. de ritu. nup. l. si ita pater. Val. de Prussia.

Sacramentū.

qualiter & cū qbus iuret in cā feudi. Tercio an iuret de cā
lūnia in causis feudalibus. Quarto an liceat vasallo bñm
accusare vel p cū testimoniū reddere. Quinto qualiter sit ol
Bal. super feudis b ij

b **C** Si vn^o
Sed istud est
verum quan
do certus nu
merus est sta
tutus ad solē
nizandi actū
And. Barb.

b

1

1

Ad Remota.
Id est ea recou-
tatio est summa-
ria: quia recou-
tatio dicitur etiam esse
summaria. vide
glossa. que allegat
pro singulari in
c. q. de mu. peti.
et glossa. in cle. sepe,
de verbo. signi.